**********MIXED ADC 607
S50 P1 GRATIS 020106
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
May 20, 2005
Vol. XCVI

PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUŽĖS - MAY 20, 2005

NEWSPAPER - **DO NOT DELAY** - Date Mailed 05-19-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 99
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Dar viena „Lituanicos" futbolininkų pergalė. Vilniuje bus statomas stadionas. Artėja 55-os žaidynės Detroit, MI. Lietuvos krepšininkės tarp geriausiųjų.
2 psl.

Gyvenimas — tai stebuklas. Netesėti pažadai: apie lietuviškos mokyklos golgotą Mažojoje Lietuvoje.
3 psl.

„Draugo lietuviukai".
4 psl.

Tikisi rasti planetų, panašių į Žemę.
5 psl.

Rež. Vytautas V. Landsbergis lankosi Čikagoje. Visur gerai, kol mūsų nėra. Kviečia siūlyti kandidatus LF Dr. A. Razmos Švietimo premijai.
6 psl.

Sportas

* **Prancūzijoje vykstančiose daugiadienėse devynių etapų „Tour de L'Aude"** dviratininkių lenktynėse po penktojo etapo iš vienuoliktosios vietos į 21-ąją bendrojoje įskaitoje nukrito „Nobili Rubinetterie" komandos narė Edita Pučinskaitė. Jos komandos draugė Modesta Vžesniauskaitė tarp 102 lenktynes tęsiančių dviratininkių iš 30-osios vietos smuktelėjo į 33-čiąją.

* **Š. Marčiulionio krepšinio mokykloje Vilniuje Lietuvos muitinės vyrų krepšinio komanda** finale 87:81 nugalėjo Krašto apsaugos ministerijos (KAM) komandą ir tapo šalies valstybinių institucijų krepšinio čempionato nugalėtojais. 34 taškus nugalėtojams pelnė Rimantas Kivylius, po 15 — Žydrūnas Kastenskas bei Martynas Lakickas. Trečioji vieta pirmenybėse atiteko Teisingumo ministerijos krepšininkams, kurie 72:70 įveikė Seimo kanceliarijos komandą.

* **124 JAV ir Šiaurės Amerikos žurnalistai bei komentatoriai** tradiciškai išrinko tris geriausias NBA 2004-2005 m. sezono žaidėjų sudėtis. Pirmą kartą į pirmąją sudėtį pateko naudingiausias reguliariojo sezono krepšininkas kanadietis Steve Nash ir vokietis Dirk Nowitzki. „Cavaliers" vidurio puolėjas Žydrūnas Ilgauskas nepateko į nė vieną iš trijų NBA lygos sudėčių.

Naujausios žinios

* **Valdančioji koalicija nusprendė laikinai** padidinti pelno mokestį.

* **Lietuvoje prasideda tarptautinė išminavimo jūroje** operacija MCOPLIT-2005.

* **Baltijos šalių premjerai derins savo poziciją derybose** dėl ES finansinės perspektyvos.

Valiutų santykis

1 USD — 2.722 LT
1 EUR — 3.452 LT

Vyskupai įspėja apie okultizmo grėsmę

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Lietuvos vyskupai įspėja, kad šalyje plintančios ir vis aukštesnį visuomeninį statusą įgyjančios būrimo paslaugos, šamanų kursai, su „dvasiniais mokslais" susieti kovos menų pratimai bei kita okultizmo praktika nesuderinama su katalikišku tikėjimu ir yra sunki nuodėmė.

Pastebėtas okultizmo praktikos pagyvėjimas paskatino Lietuvos vyskupus tikintiesiems skirtame laiške pareikšti susirūpinimą ir perspėti tiek katalikų bendruomenę, tiek visą visuomenę dėl propaguojamų „magijų" grėsmės.

„Mes susirūpinę, kad nemažai katalikų naudojasi 'burtininkų' paslaugomis ir seka okultiniais mokymais — nori žinoti, kaip pasiseks karjera, meilė, koks bus gyvenimas ir labai pasitiki, ką pasakys tokių paslaugų teikėjas. Mes susirūpinę, nes tokia laikysena nesuderinama su bažnyčios mokymu", sakė kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

Katalikų bažnyčios vadovas primena, kad tiek ypatingų antgamtinių galių prisiskyrimas sau ir mėginimas jomis veikti kitus, tiek lengvatikystė, naudojimasis vadinamųjų magų „paslaugomis", yra sunki nuodėmė katalikui.

Lietuvos vyskupai pastebi, kad „magijos" paplitimas nėra tik Lietuvos fenomenas — okultizmo praktika egzistuoja ir Vakarų pasaulyje.

„Kur menkas tikėjimas, tos visos praktikos kartais užima tikėjimo vietą. Mes susirūpinę, nes tai ardo bendruomenės vertybinius pagrindus, pakerta pasitikėjimą žmogiška patirtimi bei sveiku protu", įsitikinęs kardinolas.

Vyskupai pastebi, kad elementariais nurodymais, ką kurią dieną daryti ir ko nedaryti, „magai" **Nukelta į 5 psl.**

Sąvartynu nepatenkinti gyventojai pasiskundė Europos Komisijai

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Būsimo sąvartyno netoli Kernavės, kuri yra įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, kaimynyste nepatenkinti Kazokiškių gyventojai pasiskundė Europos Komisijai.

Lietuva už Europos Sąjungos lėšas ketina įrengti sąvartyną Kazokiškėse, kuris atsidurs vos už kelių kilometrų nuo Kernavės piliakalnių. Kazokiškių gyventojai beveik metus aktyviai kovoja, kad sąvartynas iš viso nebūtų statomas.

Kazokiškių iniciatyvinės grupės vadovė Ina Stačiokienė teigė, kad bendruomenė jau kreipėsi į Europos Komisiją ir gavo jos pavirtinimą, kad skundas bus tiriamas.

Europos Sąjunga sąvartyno Kazokiškėse statyboms skirtų 50 proc. visos sumos.

Beveik prieš metus į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įtrauktam Valstybiniam Kernavės kultūriniam rezervatui **Nukelta į 5 psl.**

Kernavės archeologinė vietovė — kol kas trečiasis objektas Lietuvoje, į Pasaulio paveldo sąrašą įtrauktas 2004 m.
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

V. Uspaskichas pereina į kontrpuolimą

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Privačios bendrovės protegavimu įtariamas ūkio ministras Viktoras Uspaskichas ketvirtadienį Seimo posėdžio metu apkaltino tuo pačiu opozicinės Liberalų ir centro sąjungos vadovą, Vilniaus merą Artūrą Zuoką.

V. Uspaskichas rusų kalba perskaitė neva Maskvos vyriausybei adresuotą A. Zuoko laišką, kuriame šis praneša, jog steigiant Maskvoje prekybos Lietuvos maisto produktais įmonę ir konkurse dėl žemės sklypo nuomos Lietuvos verslininkams atstovaus UAB „Eksimeta".

V. Uspaskichas pareiškė, jog toks raštas yra vienos bendrovės protegavimas, dėl ko Vilniaus meras turėtų nedelsiant sustabdyti savo įgaliojimus.

„'Eksimeta' už 15,000 JAV dolerių įsigijo 'Lietuvos prekybos namus' Maskvoje, bet tai neduoda jai teisės be konkurso dalyvauti skirstant žemę Maskvoje", sakė jis.

Savo ruožtu, Darbo partijai vadovaujantis V. Uspaskichas jam mestus įtarimus pavadino sąmoninga provokacija, kuria siekta sutrikdyti valstybės gyvenimą.

„Aš noriu kreiptis į Seimo pirmininką, premjerą, prezidentą, kad būtų sudaryta tikra komisija ir išaiškinta, kas trukdo normaliai gyventi ir dirbti", paragino Darbo partijos vadovas.

V. Uspaskichas Seime pareiškė neketinąs atsistatydinti, nebent „kartu su juo atsistatydintų visi konservatoriai".

Opozicinės Liberalų ir centro frakcijos seniūno Algio Čapliko nuomone, puldamas Vilniaus merą interesų konfliktu įtariamas ūkio ministras bando gelbėti savo kailį.

Suimtas žinomas Palangos verslininkas G. Jacka

Vilnius, gegužės 19 d. (ELTA) — Vilniaus miesto 2-osios apylinkės teismas leido 3 mėnesiams suimti prieštaringos reputacijos verslininką Gediminą Jacką, kuris sulaikytas prie savo namų Palangoje.

G. Jackai pateikti įtarimai dėl tyčinio nužudymo ir dėl didelės vertės svetimo turto prievartavimo.

Sulaikius G. Jacką, jo namuose ir kitose vietose buvo atliktos kratos. Iš verslininko namų kurorto Jūratės gatvėje kriminalistai išsinešė kelias vaizdo kasetes ir G. Jackos mobiliųjį telefoną.

Dar sovietmečiu keletą kartų teistą 55 metų verslininką G. Jacką pareigūnai sieja su sunkiais nusikaltimais, įvykdytais prieš dešimtį metų Kauno apylinkėse.

G. Jacka yra siejamas su „Senelio" pravardę turinčiu Kauno nusikalstamojo pasaulio atstovu 56 metų Jonu Bielskiu. Jis suimtas praėjusių metų liepos mėnesį ir iki šiol laikomas Lukiškių tardymo izoliatoriuje. Teigiama, kad sulaikytas G. Jacka buvo savotiškas J. Bielskio vietininkas Palangoje. Jaunystėje G. Jacka ir J. Bielskis susipažino atlikdami bausmę toje pačioje kolonijoje.

Palangos verslininkas G. Jacka atvedamas į Vilniaus miesto 2-osios apylinkės teismą.
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

G. Jacka ypač išgarsėjo po to, kai 2000 m. iš grafo Alfredo Tiškevičiaus už 600,000 litų nusipirko pusę istorinio Palangos kurhauzo pastato.

Kita pusė pastato priklauso Palangos miesto savivaldybei. Tarp savininkų įsiplieskus ginčams dėl žemės sklypo nuosavybės, 2002 m. kurhauzas netikėtai sudegė. Iš karto po gaisro įtarimai krito ant G. Jackos, tačiau šis kaltę neigė.

Jonas Jonaitis perkrikštijamas į Vardenį Pavardenį

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Pilietis Jonas Jonaitis, metų metus rašytas pavyzdžiu įvairiuose dokumentuose bei blankuose, perkrikštijamas į visiškai nuasmenintą Vardenį Pavardenį.

Derinys „Jonas Jonaitis" dėl itin dažno Lietuvoje vardo ir pavardės turėjo pabrėžti pavyzdžio beasmeniškumą, tačiau paprieštaravus realiam tokio vardo ir pavardės turėtojui tenka ieškoti pramanyto ir iki šiol negirdėto derinio.

Pernai lapkritį vilnietis verslininkas Jonas Jonaitis, nepatenkintas, kad įvairiuose blankų pavyzdžiuose vartojama jau bendrine „piliečio X" sąvoka tapę jo vardas bei pavardė, kreipėsi į skolų išieškojimo specialistus ir galiausiai pasiekė, kad jo vardas nebūtų naudojamas dokumentų pildymo pavyzdžiuose.

Kaip teigia kreditų valdymo ir skolų išieškojimo bendrovės „Žvilgsnis iš arčiau", į kurią J. Jonaitis kreipėsi dėl žalos už neteisėtą jo vardo ir pavardės naudojimą įvairiuose blankų pildymo pavyzdžiuose nustatymo ir išieškojimo, direktorius Gintaras Markevičius, dalies ieškinių, kurių vertė — maždaug po 150,000 litų, buvo atsisakyta iškart po to, kai bankai, pašto skyriai ir kitos institucijos J. Jonaičio vardą pavyzdiniuose blankuose pakeitė į Vardenį Pavardenį.

Kaip kompensaciją už padarytą moralinę žalą kai kurios įstaigos J. Jonaičiui suteikė nuolaidų paslaugoms, pranešė ryšių su visuomene agentūra „Concept events & media". **Nukelta į 5 psl.**

A. Valionis sveikina kolegą iš Estijos

Vilnius, gegužės 19 d. (ELTA) — Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis ketvirtadienį pasveikino Estijos užsienio reikalų ministrą Urm Paet, šiai šaliai ir Rusijai pasirašius sutartis dėl sienos.

A. Valionis sveikinimo laiške kolegai pažymėjo, kad šis svarbus įvykis prisidės prie abipusiškai naudingų Europos Sąjungos ir Rusijos santykių plėtros, teigiama Užsienio reikalų ministerijos pranešime.

U. Paet ir Rusijos diplomatijos vadovas Sergej Lavrov trečiadienį Maskvoje pasirašė sienos sutartį ir susitarimą dėl teritorinių vandenų Narvos ir Suomių įlankose. Nuo 1999 m. rengtus dokumentus dar turės patvirtinti abiejų šalių parlamentai.

Valstybinė siena eis administracine riba, skyrusia buvusias sovietines Estijos ir Rusijos respublikas. Padaryti pakeitimai nežymūs, jais siekta atsižvelgti į vietovės ypatumus.

Kol kas iš trijų Baltijos respublikų tik Latvija nėra pasirašiusi sienos sutarties su Rusija. Lietuvos ir Rusijos sienos sutartis buvo pasirašyta 1997 m., tačiau Dūma ją patvirtino tik 2003 m.

Rusija yra pareiškusi, kad sienos sutartį su Latvija pasirašys tik tuo atveju, jei Ryga atsisakys vienašališkų deklaracijų.

Mokyklos raginamos įsileisti etnokultūros ugdymą

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Lietuvių nacionaliniu tapatumu susirūpinę tautinės kultūros puoselėtojai ragina įdiegti etnokultūrinį ugdymą mokyklose bei taip kelti patriotinę dvasią.

Tris dienas Vilniuje vykstančiame Lietuvių tautinės kultūros forume diskutuojama etnokultūrinio ugdymo temomis.

Renginio organizatoriai teigia, kad per visus 15 nepriklausomybės metų valstybė vykdė ir tebevykdo „antinacionalinę politiką" ir nekreipia dėmesio į lietuvių tautinės sąmonės ugdymą.

„Visą valstybės politiką, su nedidelėmis išimtimis ir su nedideliais laikotarpiais iki dabar, mes galėtumėme pavadinti antinacionaline politika. Nieko rimto valstybė nedarė nei dėl to, kad būtų sudarytos sąlygos kvalifikuotiems specialistams pasilikti Lietuvoje, nei dėl to, kad būtų stiprinamas Lietuvos piliečių ryšys su savo šalimi", teigė Lietuvių tautinės kultūros forumo nuolatinės darbo grupės pirmininkas Gintaras Songaila.

Anot jo, savasties stiprinimas, patriotinės asmenybės ugdymas neįmanomas be etnokultūrinio ugdymo.

Todėl tautinės kultūros puoselėtojai nori, kad mokyklose būtų įvestas etnokultūrinis ugdymas.

„Mūsų vizija — kad mokykla suteiktų etninės kultūros pagrindus. Tai padėtų išlaikyti, išsaugoti tautinę savimonę, padėtų Lietuvai neišsivaikščioti, ugdytų asmenybę", kalbėjo Lietuvių etninės kultūros draugijos pirmininkė Dalia Urbanavičienė.

Jos teigimu, kitur Europoje — Skandinavijos šalyse, Škotijoje — yra daugiau etnokultūrinio švietimo.

„Pavyzdžiui, Škotijoje kiekvienas baigęs mokyklą gali sušokti škotiškus tautinius šokius", sakė D. Urbanavičienė.

Anot jos, kai etnokultūros puoselėtojai siūlo Švietimo ir mokslo ministerijai įvesti privalomą etnokultūros kursą mokyklose, jie išgirsta atsakymą, kad vaikai ir taip yra perkrauti. Taip pat iškyla ir specialistų, kurie galėtų dėstyti etnokultūrą, stokos problema.

„Mes siūlome, kad aukštesnėse klasėse šalia tikybos ar etikos pamokų būtų galima pasirinkti ir tokį kursą kaip 'Etniniai papročiai ir pasaulėžiūra'. Tuomet pedagogus ruošiančiose institucijose etnokultūros specialybė būtų įvesta kaip antroji, pavyzdžiui, šalia etikos, dailės, istorijos", savo vizija dalinosi etnokultūros specialistė.

D. Urbanavičienė pasakojo, kad 2004 m. atlikus tyrimą, kuriame dalyvavo vyresni nei 18 metų apklaustieji, net 92 proc. jų pasisakė, kad norėtų daugiau etnokultūrinio švietimo.

Liberalcentristas siūlo legalizuoti prostituciją

Vilnius, gegužės 19 d. (BNS) — Užuot baudus prostitucijos paslaugų teikėjus ir vartotojus, opozicinės Liberalų ir centro frakcijos seniūno pavaduotojas Eligijus Masiulis siūlo prostituciją legalizuoti.

„Užuot imitavus kovą su prostitucija, reikėtų užsiimti realiais veiksmais — latvių pavyzdžiu nustatyti aiškias taisykles, reglamentuojančias prostitucijos paslaugų teikimą, ir tada valstybė bent jau galės kontroliuoti šį procesą", sakė Seimo posėdyje E. Masiulis.

Tačiau Seimas po svarstymo pritarė įstatymo pataisoms, numatančios administracinę atsakomybę prostitucijos paslaugų vartotojams.

Prostitutes ir jų klientus siūloma bausti vienodai. Už vertimąsi prostitucija ar atlygintiną naudojimąsi prostitucijos paslaugomis siūloma bausti bauda iki 500 litų, už pakartotinį nusižengimą — bauda iki 1,000 litų arba administraciniu areštu iki 30 parų.

Eligijus Masiulis
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Už tokias Administracinių teisės pažeidimų pataisas balsavo 46 parlamentarai, 8 buvo prieš ir 13 susilaikė.

Tačiau E. Masiulis įsitikinęs, jog policija nesugebės įgyvendinti įstatymo nuostatos bausti prostitučių klientus.

„Nenorėčiau būti vietoje to policininko, kuris turės lįsti po paklode nustatyti prostitucijos vartojimo faktą", sakė jis.

SPORTO APŽVALGA

FUTBOLAS ČIKAGOJE

KETVIRTOJI „LITUANICOS" PERGALĖ ŠĮ SEZONĄ

Po pralaimėjimo gegužės 8 d. prieš „Schwaben" komandą, lietuviai futbolininkai susiėmė ir Sekminių šventės popietę namuose įveikę „Metropolitan" lygos „major" divizijoje pirmaujančią — „Sockers" komandą 2:0 užsidirbdami tris taškus.

Pirmojo kėlinio 40-je minutėje Linas Jakovlevas iš arti įmušė pirmąjį įvartį, o tuoj pat po pertraukos Tomas Mačiulis pridėjo ir antrąjį. Šiaip gana greiti ir pavojingi varžovai praėjusį sekmadienį niekuo nepasižymėjo ir net prie lietuvių vartų nesukūrė ne vienos pavojingesnės situacijos. Nuolatinį vartininką Irmantą Šatą pakeitęs Algirdas Žamalaitis sekmadienį neturėjo vargo atremti gana silpnus varžovų įvarčius. „Sockers" vyrai kažkodėl neįstengė parodyti brandesnio žaidimo, kuo jie pasižymėjo anksčiau.

Lietuvių komandoje gerai žaidė po atostogų Kalifornijoje vėl pasirodęs, buvęs Lietuvos rinktinės žaidėjas Viktoras Olšanskas, nors ir daugumas jo komandos draugų gerokai stengėsi, norėdami tinkamai pasirodyti prieš jų gerbėjus savoje aikštėje Pasaulio lietuvių centro pašonėje.

Gaila, kad nuotaiką šiek tiek sugadino priešžaismyje rungtyniavę „Lituanicos" dubleriai, kurie varžovams iš to paties klubo nusileido 5:0. Reikia pagirti „Lituanicos" veteranus, kurie šeštadienį įvykusiose pirmenybių rungtynėse laimėjo 1:0.

„Lituanicos" futbolo komandos sirgaliai, stebėję rungtynes gegužės 15 d. Iš kairės: dr. Leonidas Ragas, Algirdas Vitkauskas, Juozas Končius, dr. Romualdas Kašiuba. Jie ir kiti žiūrovai buvo patenkinti, kad rungtynės baigėsi lietuvių pergale. **E. Šulaičio** nuotr.

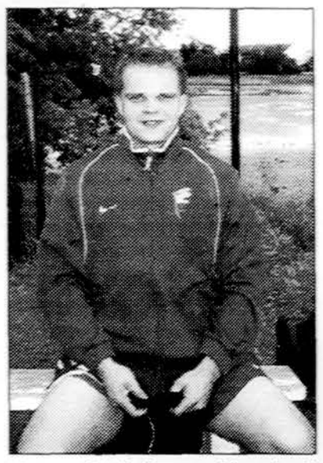

Tomas Mačiulis — „Lituanicos" futbolo komandos žaidėjas, rungtynėse prieš „Sockers" pelnęs antrąjį įvartį. **E. Šulaičio** nuotr.

„Sockers" vienuolikė, nors ir pralaimėjusi „Lituanicai", šiuo metu užima pirmąją vietą su 27 taškais, nes praėjusios savaitės viduryje ji sužaidė atidėtas rungtynes prieš „United Serbs", kurias laimėjo 1:0. Antroje vietoje dabar eina „Schwaben" turinti 26, o trečioje — „Lituanica" — 23 taškus. Toliau rikiuojasi „Polonia" — 21 ir „Lightning" — 19 taškų, nors jos sužaidusios dviem rungtynėm mažiau negu daugumas kitų komandų.

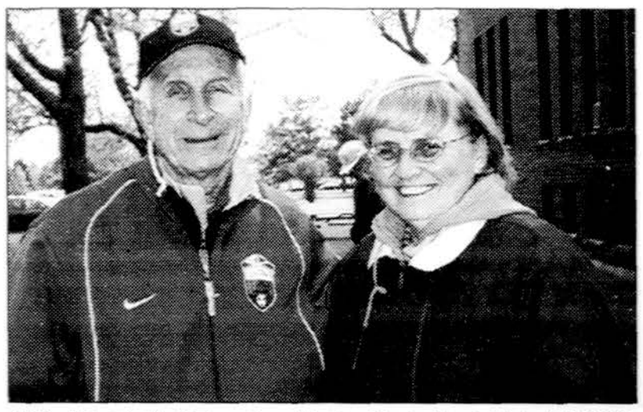

LFK „Lituanica" valdybos pirm. Albertas Glavinskas ir klubo talkininkė Roma Bielskienė. **E. Šulaičio** nuotr.

Sekmadienį — vėl Lemonte

Šį sekmadienį „Lituanica" turės kovoti — „Lightning" komanda, kuri yra gana kietas riešutas. Rungtynės vėl įvyks Lemonte, tad yra laukiama lietuvių pergalės. Pagrindinės sudėtys žais 3 val. p.p., o nuo 1 valandos varžysis rezervai. Jeigu lietuviai šias rungtynes laimėtų, tai būtų galima pradėti galvoti apie prizinę vietą. Žinant, jog praėjusiais metais mūsiškiai buvo likę 9-oje vietoje ir reikėjo žaisti pereinamąsias rungtynes dėl išlikimo „major" divizijoje su 1-mosios divizijos antrosios vietos užėmėja, šio sezono pasiekimai nuteikia gerai.

E. Š.

„Metropolitan" futbolo lygos 2004 —2005 m. pirmenybių „major" divizijos lentelė

(po gegužės 15 d.)

Vieta	Vardas	rungt sk.	tšk.	įvarčių santykis
1	„Sockers"	14	27	23–11
2	„Schwaben"	13	26	23–12
3	„Lituanica"	14	23	22–15
4	„Polonia"	12	21	13–7
5	„Lightning"	12	19	21–11
6	„United Serbs"	12	14	20–25
7	„Vikings"	14	14	11–25
8	„Eagles"	11	12	14–15
9	„Maroons"	14	12	19–25
10	„Legovia"	13	8	11–27

Praėjusį sekmadienį žaistų „major" divizijos kitų rungtynių pasekmės: „Vikings" — „Eagles" 2:1, „United Serbs" – „Legovia" 3:2, „Maroons" – „Schwaben" 1:1, „Polonia" – „Lightning" 0:0.

Žemesnėje — I divizijoje yra dvi grupės po 6 komandas. Vienoje jų pirmauja „Green-White" — 30 tšk. ir „Galaxy" — 25 tšk., o kitoje „Tarnovia" — 31 tšk. ir „Sparta" — 23 tšk. Ilgą laiką „major" divizijoje žaidusi „Kickers" komanda su 23 tšk. stovi III vietoje. **E. Š.**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $120.00. Foreign countries $135.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$120.00	$65.00	$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)	$135.00	$70.00	$60.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$70.00	$53.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	$80.00	$70.00	$40.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$600.00	$300.00	
Reguliariu paštu	$120.00	$66.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$190.00	$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$68.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**
redakcija@draugas.org
Administratorius – **Vytas Paškus**
administracija@draugas.org
Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: **rastine@draugas.org**
skelbimai@draugas.org

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

JONAS V.PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd. St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

VILNIUJE BUS STATOMAS STADIONAS

Dėl nacionalinės svarbos stadiono Vilniaus mieste dar neapsispręsta, nors ekspertų grupė pateikė pagrindžiamas išvadas — „Žalgirio" ar Šeškinės stadiono perstatymui. „Su ministru pirmininku sutarta, kad stadionas turėtų būti vienas. Greičiausiai tai būtų dabartinis 'Žalgirio' stadionas, tačiau turime sudėtingą situaciją, nes šiandien jis yra privačiose rankose. Miestui du stadionai vargiai reikalingi ir finansiškai juos labai sunku įgyvendinti", — po susitikimo su premjeru Algirdu Brazausku sakė Vilniaus meras Artūras Zuokas.

Susitikime apsispręsta, kad Vilniui ir šaliai pakanka 20,000 vietų sporto ir kultūros renginiams tinkamo stadiono, o jį reikėtų pastatyti iki 2009 metų — Lietuvos tūkstantmečio jubiliejaus, dainų šventės, planuojamo Europos jaunių čempionato ir kitų didelio masto renginių. „Žalgirio" stadiono savininkai reikalauja už stadiono statybos (be bėgimo takelių) išlaikymą leisti jiems beveik 100,000 metrų teritorijoje aplink stadioną plėsti komercinės paskirties objektus. „Norėtume suvienyti abudu projektus: Šeškinės stadiono teritorija galėtų būti plėtojama kaip treniruočių stadionai, kitokios paskirties objektai — biurai ar komercinės patalpos — ir būtent gautos lėšos leistų kompensuoti savininkams 'Žalgirio' stadiono investicijas ir sumažinti prekybos plotus šalia 'Žalgirio' stadiono", — siūlė A. Zuokas.

Skaičiuojama, kad įrengti vieną stadioną atsieis daugiau kaip 100—120 mln. litų, ir jų įrengimui tikrai prireiktų valstybės paramos, taip pat būtų naudojamos investuotojų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos. „Mūsų tikslas yra — statant 'Žalgirio' stadioną bei plėtojant teritorijas ant Šeškinės kalno, rasti tokius būdus, kad savivaldybės arba valstybės lėšų reikėtų kuo mažiau, arba visai nereikėtų. Tačiau, be abejo, savininkai keltų natūralų subsidijavimo klausimą. Stadionų subsidijavimas, be abejo, būtų neišvengiamas", — kalbėjo A. Zuokas. Pasak jo, po ekspertų planuojamų teikti išvadų bus pradėtos derybos su investuotojais.

„Šiandien mes negalime 100 proc. pasakyti, kad pasiūlymai, kuriuos vyriausybė ir meras išsakė, bus priimtini investuotojui. Tam tikra ekonominė logika turi būti, nes pastatyti stadioną yra viena, o išlaikyti — visai kas kita", — po susitikimo su premjeru kalbėjo Lietuvos futbolo federacijos prezidentas ir Ūkio banko tarybos pirmininkas Liutauras Varanavičius.

Dabar „Žalgirio" stadiono rekonstrukcijos darbų sutartis pasirašyta su nekilnojamojo turto plėtros bendrove „Realtus". Pasak L. Varanavičiaus, vėliau bus skelbiami papildomi statybos darbų konkursai. „Žalgirio" stadionas priklauso Šveicarijos įmonei „Cofis Compagnie Fiduciaire". Manoma, kad ši veikia kaip Lietuvos „Ūkio banko investicinės grupės" (ŪBIG) patikėtinė.

ŪBIG yra finansinis partneris įgyvendinant bendrą „Žalgirio" stadiono ir Vilniaus koncertų ir sporto rūmų rekonstrukcijos projektą.

(Elta)

ŠALFASS praneša

55-SIOS ŽAIDYNĖS DETROIT ARTĖJA!

55-osios Š. Amerikos Lietuvių metinės sporto žaidynės jau ne už kalnų. Kaip žinome, jos įvyks š. m. birželio 3, 4, ir 5 d., Detroit, MI. Žaidynes vykdo Detroit LSK „Kovas", vadovaujamas jaunos valdybos, kuri jau nebe pirmą kartą ryžtasi suruošti didesnį sportinį įvykį. Jai vadovauja Paulius Butkūnas, o finansinis reikalus kieta ranka tvarko iždininkas Mykolas Abarius.

Žaidynių vykdytojų pranešimu, ne visai užbaigtos galutinės dalyvių registracijos duomenimis, žaidynėse dalyvauti užsiregistravo 30 krepšinio ir 4 tinklinio komandos. Sudėtis dar gali šiek tiek pasikeisti, nes dar yra iki galo neapsisprendusių.

Krepšinis vyks 4-se klasėse. Pateikiame komandų skaičių kiekvienoje: vyrų A — 7, vyrų B — 14, moterų — 5 ir vaikinų A (1986 m. gimimo ir jaunesnių) — tik 4. Merginų A (1986 m. gim. ir jaun.) varžybos nebus vykdomos dėl dalyvių stokos. Gaila! Užsiregistravo tik viena komanda.

Tinklinis bus vykdomas tik mišrioms (CoEd) komandoms. Vyrų ir moterų tinklinio varžybų nebus dėl dalyvių stokos.

Krepšinio varžybos prasidės birželio 3 d., penktadienio pavakary, tik vyrų A ir B klasėms. Visoms kitoms klasėms krepšinis vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Tinklinio varžybos vyks tik šeštadienį.

Vyrų A, vyrų B ir moterų krepšinio varžybos vyks Dievo Apvaizdos (Devine Providence) lietuvių parapijos salėje ir Beachwood Park & Recreation Center, Soutfield, MI, (3 salės).

Vaikinų krepšinio ir mišrių komandų tinklinio varžybos vyks Northville Recreation Center, MI.

Žaidynių susipažinimo vakaras: Paulius Butkūnas, tel. 248-576-9356 darbo, 734-464-9171 namų; E-mail:
pab21@dcx.com
arba: Mykolas Abarius, tel. 248-865-0243; E-mail:
mabarius@pagac.com

Daugiau informacijos pateiksime vėliau.

ŠALFASS informacija

Michigan valstijos lietuviai, krepšinio entuziastai, jaunimo krepšinio šventėje kovo 23–24 d. Lyons Township (Illinois) gimnazijos patalpose. Iš kairės: Algis Rugienius, Gražina Kamantienė ir Liūda Rugienienė. E. Šulaičio nuotr.

Sportas LIETUVOJE

LIETUVOS MOTERYS GERIAUSIŲJŲ TARPE

Jurgita Štreimikytė ir Iveta Marčauskaitė žais moterų profesionalių krepšinio lygoje Amerikoje

Smagu pranešti, jog šį sezoną stipriausioje pasaulyje moterų krepšinio lygoje, kuri vadinasi WNBA, rungtyniaus dvi lietuvaitės — Jurgita Štreimikytė-Virbickienė iš „Lietuvos telekomo" komandos ir už ją gerokai jaunesnė — Iveta Marčauskaitė, kuri praėjusį sezoną rungtyniavo Vengrijos ir Ispanijos komandose.

Jos abi atstovaus Indiana „Fever" komandai, kurioje Štreimikytė yra žaidusi prieš dvejus metus, o po to nusprendė padaryti pertrauką, besilaukiant šeimos padidėjimo. Marčauskaitė, atvykusi iš Šiaulių miesto, Amerikoje yra baigusi vidurinę mokyklą ir pusantrų metų žaidė Illinois universiteto moterų krepšinio rinktinėje vidurio puolėjos pozicijoje.

Priešsezoninėse rungtynėse praėjusį sekmadienį Jurgita savo komandai padėjo nugalėti Pheonix „Mercury" krepšininkes 84:75. Lietuvė aikštėje pabuvojo 17 minučių ir per tą laiką uždirbo 7 taškus, pataikydama du metimus iš keturių ir 3 baudas iš keturių. Ji taip pat atkovojo 4 kamuolius nuo lentos. Marčauskaitė sekmadienį nerungtyniavo. Šių lietuvių komanda pirmąsias sezono, kuris tęsis visą vasarą, rungtynes žais gegužės 22 d. ir namuose kovos su Charlotte „Sting" komanda.

Viktorija Čmilytė — Lietuvos vyrų šachmatų pirmenybių laimėtoja

21-erių metų amžiaus šiaulietė Viktorija Čmilytė nepatyrė nė vieno pralaimėjimo 2005 metų Lietuvos vyrų šachmatų pirmenybėse, kurios praėjusį šeštadienį baigėsi Šiaulių mieste. Ji buvo vienintelė moteris iš 12 žaidėjų, surinkusi 8 taškus iš 11 galimų, užėmė I vietą. Tiek pat taškų iškovojo ir Šarūnas Šulskis, tačiau jį antron vieton nustūmė blogesni papildomi rodikliai. Trečią vietą užėmė Vaidas Sakalauskas, kuris surinko 6 su puse taško. Paskutinėje — 12-oje vietoje likęs Dmitrijus Chocenka turėjo pasitenkinti trimis su puse taško.

Reikia pasakyti, jog tai nebuvo pirmasis kartas, kuomet Čmilytė tapo Lietuvos vyrų šachmatų čempione. Ji savo stiprybę prieš vyrus pademonstravo 2000-siais, kuomet, būdama tik 16 metų, aplenkė visus geriausius Lietuvos šachmatininkus, tada sukeldama didelę sensaciją. Jos metų pergalė buvo mažiau netikėta, nors buvo galvojama, kad ji netaps vyrų pirmenybių nugalėtoja, nes varžėsi ne vienas gana aukštus vertinimus turintis žaidėjas.

E. Šulaitis

NETESĖTI PAŽADAI

Apie lietuviškos mokyklos golgotą Mažojoje Lietuvoje

VYTAUTAS VISOCKAS

Miestai ir miškai — upelio krantas:
Tilžė, Lazdynėliai, Širvinta —
Prūsų Lietuva! Kur miega Mantas,
Kur palaidota narsi tauta.

Amžiais trypė vokietis tą kraštą
Ir į grendymą sumindė jį tvirtai.
Mums gyvi teliko Donelaičio raštai,
Skambūs dar lietuviški vardai...

Mano karta sovietmečiu Salomėjos Nėries eilėraštį „Donelaitis" mokėjo atmintinai. Mano karta godžiai skaitė knygas, kuriose buvo minima Mažoji Lietuva, Pirmoji lietuviška knyga... Knygas apie spaudos draudimą, knygnešius... Mano karta žavėjosi Justino Marcinkevičiaus „Mažvydu" ir „Donelaičiu"... Mes džiaugėmės, kai Atgimimo priešaušryje ir jo pradžioje pasirodydavo koks leidinys apie Mažosios Lietuvos istorijos, kultūros paminklus, kuriuos veržėmės pamatyti, rizikuodami patekti į juoduosius okupanto sąrašus. Slapta kopijavome senus Mažosios Lietuvos žemėlapius, poetės žodžiais tariant, su skambiais dar lietuviškais vardais. Išleidome knygų apie Karaliaučiaus krašto šviesuolius nuo Mažvydo iki Vydūno (yra tokiu pavadinimu Vytauto Šilo sudaryta knyga), turime albumų, enciklopedinių leidinių, monografijų, raštų... Prirašėme daug straipsnių, pasakojančių tiesą apie Karaliaučiaus kraštą po Antrojo pasaulinio karo, spėliojome, pranašavome jo ateitį...

O ko neturime? Neturime lietuviškos mokyklos. Ir neturime noro ją turėti. Tokią nuomonę aš susidariau apsilankęs Mažosios Lietuvos Reikalų tarybos seminare „Ar vyriausybė pasirūpins, kad Tilžėje būtų įkurta lietuviška internatinė mokykla?" MLRT pirmininko Vytauto Šilo pasirašytame kvietime dar buvo žadama kalbėti apie tai, kas darytina, kad Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės nuo 1960-ųjų metų puoselėjamas troškimas — turėti savo regione bent vieną lietuvišką mokyklą — pagaliau išsipildytų. Nuo 1960-ųjų!

Į susirinkimą buvo pakviesti ir neatvyko ponai (sovietmečiu tokiais atvejais būdavo rašoma — atvyko draugai...): LR Seimo švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas V. Gedvilas, LR Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas J. Karosas, LR Seimo nariai P. Auštrevičius, K. Bobelis, A. Lydeka, A. Paleckis, E. Vareikis, S. Pečeliūnas, prezidento patarėja švietimo klausimais V. Vėbraitė, Užsienio reikalų ministerijos patarėjas Morkvėnas, Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovas Lietuvoje G. Žemkalnis, Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centro vadovas P. Bruzga...

Į susirinkimą neatvyko nei „Lietuvos ryto", nei „Respublikos", nei „Lietuvos žinių" redakcijų žurnalistai, nors buvo kviesti. Jokios televizijos, jokio radijo.

Argi po to galime sakyti, kad Karaliaučiaus krašte norime turėti bent vieną lietuvišką mokyklą! Greičiausiai nusišypsosite arba pasipiktinsite: to dar betrūko, kad į keliolikos pagyvenusių, nuo gyvenimo atsilikusių žmonių susirinkimėlį ateitų tokie aukšti politikai, kad jis sudomintų didžiosios žiniasklaidos atstovus! Man tiesiog pagailo visuomeniniais pagrindais dirbančio ilgamečio MLRT pirmininko, seno mano pažįstamo Vytauto Šilo: daug metų jis prašo, kviečia, įtikinėja, tačiau dažniausiai nesėkmingai. Minėti ir neminėti ponai žada ir netesi, muistosi ir išsisukinėja, vengia sakyti tiesą, kaip ir tą balandžio pabaigos pavakarę, kai jie nei patys atėjo, nei savo atstovus atsiuntė. Iš Lietuvos konsulato Karaliaučiuje V. Šilas gavo tokį Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Kaliningrade kultūros atašė Arvydo Juozaičio atsakymą elektroniniu paštu: „Diplomatija dažniausiai turi patylėti, kad būtų bendra nauda". Ką toks giliamintiškas pasakymas galėtų reikšti?

Gal iš tiesų tie pagyvenę žmonės, kurie mano, kad Mažojoje Lietuvoje reikia lietuviškos mokyklos ir ten pastoviai gyvenančių lietuvių mokytojų, kažko nesupranta, nežino didžiųjų tikslų, kuriuos nutyli A. Juozaitis? Gal jie be reikalo sielojasi, kad šiame tragiško likimo krašte lietuvių vis mažiau? Apie 1960-uosius čia gyveno per 40,000. Oficialiais rusų duomenimis, lietuvių visoje srityje beliko vos 18,000. Dar patrypčiokime vietoje — ir nereikės jokių mokyklų. Gal toks ir yra tas didysis tikslas? Rusija labai apsidžiaugtų.

1943 m. lapkričio 28 d. Teherano konferencijoje J. Stalinas pareiškė, kad „rusai neturi neužšąlančių uostų Baltijos jūroje. Todėl rusams reikalingi neužšąlantys Kenigsbergo bei Memelio uostai ir atitinkama Rytų Prūsijos teritorijos dalis. Juo labiau, kad istoriškai — tai nuo amžių slavų žemė". Po karo vienu metu J. Stalin buvo naudinga sakyti tiesą, kad tai nuo amžių lietuvių, baltų žemė, kai svarstyta, ar nevertėtų šią sritį prijungti prie Lietuvos — ir jo parėdymu pasirodė P. Kušnerio (Knyševo) mokslinis darbas „Etninė pietryčių Pabaltijo praeitis", „Minties" iniciatyva išleistas 1991 metais, naiviai tikintis, kad Rusijai ir rusams tiesa gali būti svarbiau už neužšąlančius Baltijos jūros uostus.

Ir B. Jelcin, ir V. Putin Rusijai nereikia, kad šioje srityje gyventų lietuviai, todėl iki šiol čia ir nėra lietuviškų mokyklų. Bet kodėl Lietuvai jų nereikia? Lenkams lenkiškų mokyklų Lietuvoje reikia — ir jos yra; rusams rusiškų mokyklų Lietuvoje reikia — ir jos yra; lietuviams Mažojoje Lietuvoje lietuviškų mokyklų nereikia. Užtenka tik apsimesti, kad reikia.

V. Šilas ir kiti seminaro dalyviai priminė, kaip mes kelis dešimtmečius šiame krašte steigiame lietuvišką mokyklą. Vienas pirmųjų tuo susirūpino buvęs tremtinys Steponas Bubolas, kuris 1960-aisiais rašė laiškus ir į Maskvą, ir į Vilnių. Aišku, jokio atsako nesulaukė. Tuo metu LTSR Švietimo ministras buvo Mečislovas Gedvilas. Beveik po trisdešimties metų, 1989-ųjų rudenį, LTSR Švietimo ministerijos mokyklų inspektoriaus Alfonso Kairio pastangomis rusiškose srities mokyklose buvo įsteigti bene septyni lietuvių kalbos būreliai, kurių vadovams algas mokėti įsipareigojo Lietuva. 1990/1991 m. bandyta atidaryti nors vieną lietuvišką pradinę mokyklą, minėtasis S. Bubolas jau ėmėsi surašinėti tėvus, norinčius leisti savo vaikus į lietuvišką mokyklą, surinko kelis šimtus pareiškimų. Tačiau tuo viskas ir baigėsi, nes represuoto partizano S. Bubolo veikla labai nepatiko KGB. „Žudikas, banditas ir šiandien pavojingas visuomenei", — tada rašė ne tik srities laikraščiai, bet ir „Tiesa" bei „Sovietskaja Litva".

1992-aisiais LR ministras pirmininkas G. Vagnorius lietuviškos mokyklos steigimu pasiūlė pasirūpinti Karaliaučiaus srities administracijos vadovui Jurij Matočkin, argumentuodamas, kad Lietuvoje yra daug bendrojo lavinimo mokyklų ir ikimokyklinių įstaigų, kuriose vaikai mokomi ir auklėjami rusų kalba. Tačiau pasitenkinta lietuvių kalbos rateliais ir fakultatyvais. Pradžioje jų buvo dvylika, o 2004/2005 m. kartu su vadinamosiomis lietuviškomis klasėmis, kur lietuvių kalbos mokomasi kaip dalyko, tokių darinių yra net dvidešimt aštuoni.

Nepavyko Gastų (Slavsko) lietuviams, nors, gavę paramos iš Tautos fondo, pradinei mokyklai jie net namuką buvo nusipirkę; nepavyko ir Tilžėje, nors buvo tartasi, kad lietuviams bus perduotas nenaudojamas trijų aukštų karinio miestelio pastatas mokyklai ir bendrabučiui įrengti. Kai atrodė, kad visos kliūtys įveiktos, tuomet kariškiai atsisakė perduoti savo pastatą mokyklai. Gerai išbandyta rusiška taktika — žadėti, vilkinti, bet netesėti.

O metai bėga, o lietuvių vis mažiau ir mažiau. 2003 metų pabaigoje paramos lietuviškos mokyklos statybos klausimu į LR ministrą pirmininką Algirdą Brazauską kreipėsi Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas Aleksas Bartnikas. Atsakymo nesulaukta iki šiol.

Rado į ką kreiptis! Seminare kalbėjęs istorikas dr. Feliksas Sliesoriūnas sakė, kad, kol valdžioje sėdės A. Brazauskas, nebus jokios paramos, jokių realesnių ir konkretesnių pastangų gelbėti Karaliaučiaus srities lietuvius nuo surusėjimo. Neturėkime vilčių. Važiuoja prezidentas į Ukrainą, o premjeras bėga į televiziją, radiją: nereikia kištis į svetimus reikalus! Kovoje dėl nepriklausomybės jis visą laiką buvo kliūtis.

Aštriai kalbėjo F. Sliesoriūnas, tačiau teisingai: valdžia savo tautiečius palieka likimo valiai. Buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, sugrįžę į Mažąją Lietuvą, arčiau tėvynės, nyksta akyse, surusėja, F. Sliesoriūno žodžiais tariant, vyksta gravitacija į rusų kultūrą — ir niekam dėl to galvos neskauda.

Patys kalti: kodėl pasyvūs, kodėl tik laukia, kad kažkas jiems ant lėkštelės viską atneštų. Daugiau iniciatyvos turėtų rodyti žmonės, kurie ten gyvena, lietuvių bendruomenės atstovai, — kalbėjo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LRV Užsienio lietuvių skyriaus vedėja Violeta Raulynaitienė. — Departamentas negali kitoje valstybėje savavališkai statyti mokyklų. Tie lietuviai yra Rusijos Federacijos piliečiai, todėl Rusijos valdžia turėtų jais ir pasirūpinti, kaip pas mus rūpinamasi rusais, kurie mokosi valstybės lėšomis pastatytose mokyklose. Jeigu iniciatyva bus tik iš Lietuvos, lietuvybės ten išsaugoti nepavyks. Matome vaikus, kai jie atvyksta į vasaros poilsio stovyklas. Nemokami kelialapiai, tik kalbėkite lietuviškai, mokykitės tėvų kalbos. O jie tarpusavyje vis rusiškai ir rusiškai. Labai graudi tiesa.

Graudi. Pasirodo, net kai kurie mokytojai nesuinteresuoti, kad srityje veiktų tikra mokykla: patogiau atvažiuoti, o po pamokų parvažiuoti į Lietuvą, patogiau, kai Lietuvoje mokosi Karaliaučiaus krašto vaikai, nes ir Lietuvoje kaimo mokyklose jų trūksta. Tačiau tokiu atveju apie tikrą mokymą (o juo labiau — apie auklėjimą) neverta nė kalbėti.

Jeigu tiesiai šviesiai, tai mes visi kalti esame, — kalbėjo Augulis. — Ten paprasta mokykla reikalo neišspręs, ten reikia mokyklos internato. Reikia geros valios iš mūsų Užsienio reikalų ministerijos, vien Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas nieko nepadarys. Ir dar: visi privalome būti lietuviai: ir turtingieji, ir vargšai, ir kairieji, ir dešinieji — visi turime siekti vieno tikslo. Lietuvoje turėtų veikti viena partija — lietuvių. Užsienyje privalome būti vieningi, nepriklausomai nuo pažiūrų ir įsitikinimų, tada tikslą pasieksime. Jeigu susitarsime, kad mokykla — šventas dalykas, ji veiks. Didžiausi mokyklos, lietuvybės priešai — tie, kurie nori save iškelti, save parodyti. Tai mūsų „artistai". Supraskite, kaip norite.

Alfonsas Augulis — vienas iš tų, kurie statė Tilžės bažnyčią, A. Augulio dideli nuopelnai Gervėčiuose, jis dirba ne dėl savo įvaizdžio. Arba Izidorius Šimelionis, kitaip dar vadinamas Pelesos ambasadoriumi. Tokių žmonių — žinančių, ko nori ir atkakliai tikslo siekiančių — seminaro dalyviai pasigedo. Kaip supratau, viena retų darbštuolių Karaliaučiaus srityje yra mokytoja Vanda Vasiliauskienė, kalbėjusi pirmoji, vaizdžiai papasakojusi savo „golgotas" nuo 1989 metų. Ji mano, kad pradėti reikia nuo pirmosios klasės, prisiglaudusios kokiame darželyje ar rusiškoje mokykloje, ir pamažu tą klasę auginti. V. Vasiliauskienės nuomone, mokytojai būtinai turi gyventi ten, kur jie dirba, kur gyvena jų mokiniai.

Seminare ne kartą minėtas Eugenijus Čajauskas. Kaip mįslinga, įtartina asmenybė. Kai kas tiesiai sakė: kol šis veikėjas Karaliaučiaus srityje bus toks įtakingas, lietuvių bendruomenė nieko nepasieks. Kiekvienas renginėlis ten privalo būti iš anksto suderintas su Lietuvių kultūrinės autonomijos pirmininko A. Muliolio pavaduotoju E. Čajausku, kuris viską kontroliuoja, bet jokios paramos lietuviams neteikia, atkakliai gina tik Rusijos interesus. Apie E. Čajauską pasakojama visokių negerų dalykų. Spėjama, kad paskutinį vaidmenį jis atlieka, statant kliūtis, trukdančias kai kuriems Mažosios Lietuvos istorijos, kultūros specialistams patekti į Karaliaučiaus sritį. Omenyje turiu Mokslo ir Enciklopedijų leidybos instituto vyresnįjį mokslinį redaktorių dr. Algirdą Matulevičių, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininką Vytautą Šilą. Įvažiuoti į Rusijos Federaciją jiems uždrausta. Pavojingi, kad daug žino apie lietuviškąją ikikarinio laikotarpio Karaliaučiaus krašto praeitį? Problemų su Tilžės (Sovietsko) pasienio posto pareigūnais turėjo ir Lietuvos Vydūno draugijos pirmininkas dr. Vacys Bagdonavičius, su Eitkūnų — lietuvių globėjas etnologas R. Matulis.

Prisiminiau MLRT pirmininkui V. Šilui adresuotą ir čia paminėtą mūsų kultūros pasiuntinio Karaliaučiaus srityje A. Juozaičio aforizmą. Tai gal tokia ir tegali būti patylėti, nusileisti linkusios diplomatijos nauda: dešimtmečius bejėgiškai steigiama lietuviška mokykla, ilga, labai gėdinga (iš abiejų Rusijos ir Lietuvos — pusių) nebaigta Vydūno muziejaus ir su juo susijusi tuščių butų istorija, demontuotas paminklas Herkui Mantui Narkyčiuose?

Paskutinis „saldainiukas" — Liudviko Rėzos skulptūros ir skvero statyba, kurią, pasak A. Juozaičio, „miesto taryba 'užkirto' negrąžintinai". Galas vienam projektui... Nuostolis ir Lietuvai, ir Kaliningradui. Beje, laikraščiui „Donelaičio žemė" labai rožiniame interviu „Karaliaučiuje palanki dirva lietuvių kultūrai", A. Juozaitis aikčioja:

Nukelta į 5 psl.

ONA MIKAILAITĖ

Gyvenimas — tai stebuklas

Šiemet, 75 m. sukakties proga, perspausdintas, 1930 m. išleistas, dr. Sigmund Freud veikalas „Civilizacija ir jos nepasitenkinimai" (angl. — „Civilization and Its Discontents"). Kai kas šią knygą laiko klasika. Joje autorius pateikia tris teiginius: civilizacijos raida seka individo išsivystymo raidą; esminis civilizacijos tikslas — slopinti žmogaus agresyvumą — jam atneša baisią kančią; individas savo gelmėje nuolatos plėšomas dviejų priešingų instinktų: aistros gyventi ir noro mirti. Šių tezių, aišku, įrodyti neįmanoma ir jų svarba per 75 metus jau yra gerokai išblėsusi Vakarų visuomenės sąmonėje. Kai kurie Freud vertintojai tačiau teigia, kad jo įtaka mūsų mąstysenai visgi yra palikusi ryškius pėdsakus keliose reikšmingesnėse srityse. Freud dėka, Vakarų literatūroje nusilpo rašytojų siekis gvildenti žmogaus charakterio slėpinius, o tai ilgainiui atvėrė kelią filmo išsivystymui ir jo populiarumui nūdienos visuomenėje. Nors savo raštuose pats Freud komentavo didžiųjų rašytojų — Shakespeare ir Dostojevskio — veikalus bei minėjo kitus iškilius autorius, kaip Goethe, Heine, Romain Rolland, Mark Twain, John Galsworthy ir t.t., betgi savo asmenybės formule bei pasąmonės veikimo mokslu pakirto romano personažų sudėtingumo atsiskleidimą. Tą tuštumą užpildė filmas, žmogų vaizduojantis veiksmais, išoriniais reiškiniais, jį supančia aplinka, kas itin palanku kinematografiniam menui bei jo vis tobulėjančiai technikai.

Nežinia, ar šiandien Freud besusikalbėtų su Europoje vienu iškiliausių kinematografų — Emir Kusturica, kuris nelabai paiso psichologinių Freud formulių. Kilęs iš Bosnijos liberalių musulmonų šeimos (g. 1954 m.), jis ir savo tapatybę pats susikūrė — save laiko ir musulmonu, ir serbu, o nuo savo gimtinės jau seniai atitrūkęs. Užaugęs Sarajevo mieste, pirmuosiuose savo filmuose jį ir vaizdavo. Sulaukęs 40 m., Kusturica jau yra laimėjęs visas Europos kinematografines premijas. 1995 m. laimėjo ir Cannes filmų festivalio auksinę palmę.

Kusturica europiečių labai mėgstamas, nors Amerikoje beveik nežinomas. Aktyviai ko-voja prieš šiuolaikinę masinę kultūrą, viską suplakančią į blankų vienodumą. Jo manymu, Hollywood jau seniai prarado autentišką meniškumą ir dabar žiūrovus girdo nuodais. Paskutinis jo filmas: „Gyvenimas — tai stebuklas!" Europoje filmas palankiai priimtas: kritikų įvertintas kaip šiltai žmogiškas. Toks būtent ir yra jo tikslas, pripažįsta Kusturica: sušildyti žmogų. Jis stato žmogų savo filmų centre — nors kartais ir makabriškai juokingo, bet vis tiek viltingo gyvenimo centre. Jo filmai triukšmingi, gyvastingi, pilni trankios muzikos, ryškių spalvų...

Rašydamas savo autorinį veikalą, Freud jau buvo ligonis — vėžininkas, žiūrėjo į gyvenimą pro itin tamsius akinius, susirūpinęs savo mokslo ir vardo išlikimu istorijoje. Visą gyvenimą skaudžiai sielvartavęs dėl tariamo žydų niekinimo jo gimtojoje Austrijoje, galop ėmė neapkęsti krikščioniškosios civilizacijos apskritai, bet visgi artimo meilės dėsnio negalėjo paneigti, neįstengė juo nesižavėti. Bandęs šį idealą kildinti iš gilios senovės, visgi buvo priverstas pripažinti, jog jis iš esmės krikščioniškas. Freud teigė, kad žmogaus giliausius poreikius visiškai patenkina sugebėjimas dirbti ir mylėti. Bet gyvenimo pabaigoje, paties pasirinktame ištrėmime Anglijoje, jis rinkosi mirtį, prašydamas gydytojo suleisti mirtiną morfino dozę. Nepaisant noro padėti žmonėms kančioje, nebuvo, kas jį patį gyvenimo kančioje palaiko.

Pastaruoju metu daug kalbama apie civilizacijų susirėmimą; teigiama, kad vyksta globalinis konfliktas tarp dievobaimingo Islamo ir ateistiškos Vakarų kultūros. Bet kažin, ar taip? Galbūt tiek Rytuose, tiek Vakaruose didysis konfliktas skiria nuoširdžiai tikinčius Dievą nuo tikėjimą laikančių iliuzija arba panaudojančių tikėjimą savo tikslams siekti. Musulmonų pasaulis nemažiau suskilęs kaip Vakarų. Vieni toleruoja terorizmą, kiti juo bodisi. Jei Dievo sukurtas gyvenimas yra stebuklas, kam duota teisė beatodairiškai jį naikinti?

KURI KELIONĖ ĮDOMIAUSIA?

ALEKSAS VITKUS

Nr. 8

Tokios ekspedicijos, kaip mūsų, daugiausia lanko tik Antarktikos pusiasalį, išraizgytą įvairiausių formų fjordų ir apsuptą daugybe salų bei salelių.

Port Lockroy, apsuptas 10,000 pėdų aukščio amžinu sniegu padengtų kalnų, buvusi Anglijos karinė bazė, įsteigta 1944 m., buvo uždaryta 1962 m. Šiandien čia gyvena du anglai mokslininkai tyrinėtojai, kurie moka ir uždarbiauti, pardavinėdami perdėtai brangius (net ir mano žmona taip galvojo) įvairius suvenyrus. Čia išsiuntėme vaizdų korteles visiems savo anūkėliams. Mus perspėjo, kad tai galės užtrukti kelis mėnesius, nes laivai čia retai sustoja, o po to kortelės eina pirmiau į Falkland salas, iš ten į Angliją, ir pagaliau į Ameriką.

Po pietų stebėjome, kaip kapitonas atsargiai stūmė laivą vis gilyn į ledus, kol galų gale laivas iš visų pusių liko kietai apsuptas ledų. Tada jis nutarė išmesti inkarą ir čia praleisti ramią naktį. Po kurio laiko tolumoje ant ledų pasirodė du maži taškeliai, kurie pamažu artėjo prie laivo. Pasirodė, kad tai mūsų du anglai prekiautojai–mokslininkai, David Burkett ir Nigel Milius (lietuvis?). Negalėjome nesistebėti jų drąsa. Jie žengė per minkštą ledą, kur dar tik prieš valandą plaukė mūsų laivas, kas kelintą žingsnį įklimpdami į vandeningą ledą, kartais net iki pusiaujo. Bet vis tik jie priėjo iki pat laivo, ir čia buvo mūsų įgulos įkelti iki pagrindinio denio. Mums liko tik jiems paploti ir pakviesti į kaip tik šį vakarą ruošiamą amerikietiško stiliaus „barbecue", čia pat lauke, ant denio. Nesušalome, nes buvome šiltai apsirengę. Nejausti šalčio padėjo ir amerikietiškas „fire water".

Apskritai, Antarktika yra šaltesnė už šiaurės polių, Čia, pietiniame ašigalyje aukščiausia bet kada užregistruota temperatūra yra 59°F, o žemiausia — 127°F žemiau nulio, Rusijos antarktinėje stotyje Vostok. Tuo tarpu žemiausia bet kada užregistruota temperatūra šiaurės pusrutulyje yra 90°F, kažkur Sibiro šiaurėje.

Rytojaus rytą vėl plaukėme į krantą ir apžiūrinėjome banginių kaulų liekanas. Dauguma Gentoo rūšies pingvinų rimtai sėdėjo ant kiaušinių, o mes tuo tarpu netikėtai išvydome, kaip leopardinis ruonis prie pat vandens krašto pagavo pingviną. Nelaimingąjį paukštį ruonis negailestingai trenkė į vandens paviršių ir po sekundės savo auką tuojau prarijo. Šitie leopardiniai ruoniai auga iki 12 pėdų ilgumo ir gali sverti per 1,000 svarų. Šitie baisūs grobuonys mėgsta mažesnius ruonius ir pingvinus. Dar yra išlikę daug senųjų banginių medžiotojų šiurpių pasakojimų apie tuos leopardinius ruonius, dauguma jų vis dėlto greičiausiai gerokai perdėti. Bet, pažiūrėję į tų milžinų nasrus, ir mes sutikome su vadovų patarimais būti atsargiais. Vienas juokdarys reporteris kartą laikraštyje parašė straipsnį antrašte: „Užpultas ruonio liko gyvas!" Biologas, ruonių žinovas, pamatęs tą antraštę, tik pridūrė: „Turbūt tai buvo vienintelis žmogus, kada nors ruonio užpultas". Patys didžiausieji ruoniai yra vadinami drambliniai ruoniai, sverią iki 8,000 svarų. Jie gavo dramblio vardą, kadangi, išerzinti, ar kai jie lanko pateles, jie gali išpūsti savo snukius tiek, kad atrodo, kaip dramblio straublys.

Port Lockroy sąsiauris.

Išplaukę iš Port Lockroy, pasukome tiesiai Lemaire sąsiaurio link. Šis nepaprasto grožio siauras praplaukimo kanalas tarp Booth salos ir pagrindinio pusiasalio yra toks fotogeniškas, kad įgijo net sau pravardę „Kodak gap". Skaitmeninių foto aparatų tada dar neturėjome. Sąsiaurio šiaurinėje dalyje yra dvi labai dailios, sniegu apdengtos uolos, primenančios moters krūtinę. Praplaukę pro jas, turėjome sutikti, kad ne be reikalo jūrininkai jau seniai jas pavadino krūtimis. Pasitaikė graži diena, ir mes gėrėjomės iš abiejų pusių praslenkančiais nepaprastais kalnų sniegynų vaizdais.

Bus daugiau.

Draugo lietuviukai

Redaktorė Vitalija Pulokienė, 2005 m. gegužės 20 d., penktadienis (Nr.17), 4 psl.

Algimantas Žižiūnas „Eketės paslaptys"

Knygelės „Eketės paslaptys" autorius, Algimantas Žižiūnas rašo apie save:

„Vaikystėje, paauglystėje buvau aistringas meškeriotojas.

Stebiu šiandien žūklautojus. Jie taip išgudrėję, naudoja tokius išradimus, kad žuvys – mažos ir didelės – lengvai įkliūva į žvejų ar brakonierių rankas. Sunku laisvūnėms išvengti klastų. Žuvų ėmė mažėti – nors verk.

Norėdamas joms padėti, ėmiau domėtis, gilintis į gelmių gyvenimo paslaptis. Įvairiais metų laikais vaikščiojau pakrantėmis, nerdavau į gelmes, kol kartą ten susitikau su žuvų karaliene Raudonžvyne. Ją daug ko išmokiau. Ir ji atskleidė man daug paslapčių.

Be to, matydamas atkaklumą siekiant gražaus tikslo, man padėjo gelmėse, miškingose pakrantėse gyvenančios fėjos... Taip gimė ši knygelė, skirta jums, mieli vaikučiai".

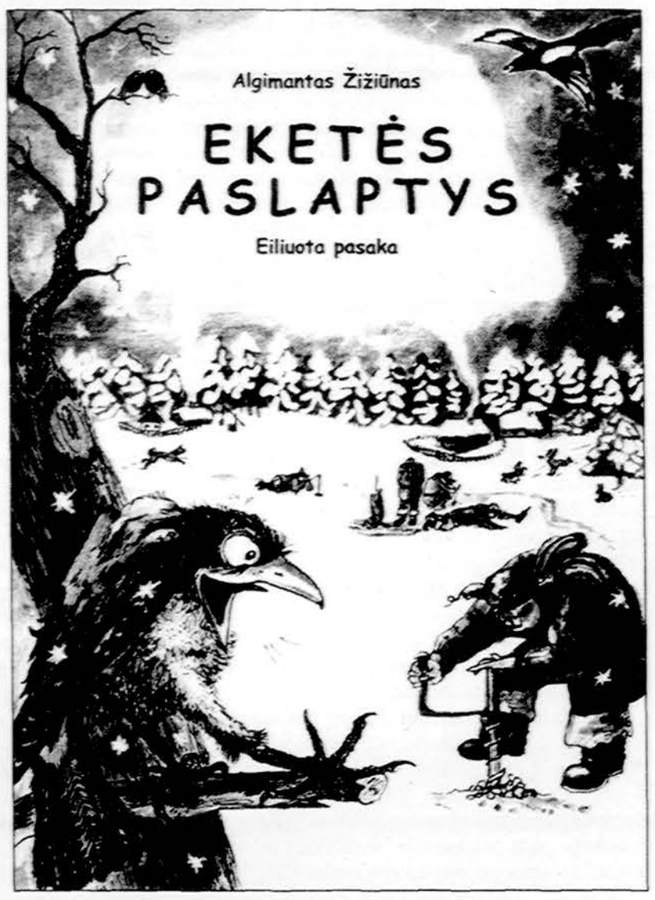

Eiliuota pasaka

Apie žveją
Eketę
Ir žuvį
Žiemos
Fėjos
Sakmes
Kuria.

Man pavyko
Jų klausytis
Ir ant
Popieriaus
Gražiai
Jums
Surašyti.

Prie eketės

Šaltis ežerą
Ledu užklojo,
Vėjai snaigėm
Užsijojo.

Žvejai gręžia
Ledą liauną,
Ant kabliukų
Sliekus mauna.

Eketė prie
Žvejo kojų.
Žuvys kuždas –
Čia pavojus...

O
Žvejų
Visokių
Būna:

Vieni gaudo
Malonumui,
Kiti kiurkso
Iš godumo.

Jei godus
Ištrauks mažytę,
Nepaleis,
Sakys – katytei.

Taip sakydamas
Meluoja
Ir visai
Neraudonuoja!

Namuose
Nėra katytės,
Pats suvalgys
Tas mažytes.

Po ledu

Po ledu
Bet kokiu oru
Žuvys plaukioja
Lyg rojuj.

Gelmėse –
Jų karalystė:
Visur nardo,
Nepaklysta.

Kiek čia
Žuvų žuvelių,
Kiek čia
Spalvų spalvelių!...

Baltos, juodos,
Sidabrinės,
Žalsvos, mėlynos,
Auksinės...

Blykčioja gelmė
Žydroji,
Tarp jų plaukioja
Senoji.

Karaliene
Raudonžvyne
Meiliai žuvys
Ją vadina.

Ji visoms
Labai graži,
Be karūnos,
Nes kukli.

Raudonžvynė –

Pliauskos dydžio,
Kovingesnė
Net už lydį.

Ir gudri
Tarytum lapė.
Gal ji senė
Šimtametė?

Po žvynais,
Blizgiais šarvais,
Slaptos durys,
Kambariai...

Kai pavojus –
Atsirado:
Vidun puola
Visos mažos.

Paskui lenda
Ir plėšri,
Bet tuoj stringa
Tarpdury.

Viduje
Šimtai bėglių
Šaiposi
Iš jos dantų.

Povandeninis laivas

Karalienė
Raudonžvynė,
Lyg tas laivas
Giluminis.

Užveria
Visas duris,
O kur plauks,
Nepasakys.

Dar plėšrūnei
Taip užtvoja,
Kad narsioji
Išsižioja.

Tik tada
Įjungia greitį
Ir link rūmų
Plukdo kraitį.

Griežta tvarka

Karalienės
Valdos plačios –
Ežero krantai
Vos matos.

Veja iš valdų
Klajūnes,
Visas tingines,
Plepūnes.

Upeliu plėšri
Atplaukia,
Karalienė
griežtai:
– Lauk!

Tad mažytės
Žaisti gali,
Netgi rengti
Žuvų balių.

Karalienės rūmai

Smalsesnieji
Nuolat klausia:
Kur jos rūmai?
Kur ji plaukia?

Rūmas jos?
Tas juodas
kelmas,
Vėtros nublokštas
Į gelmę.

Aplink rūmus
Vėžiai vaikšto –
Priešus
Žnyplėmis sutraiško!

O, be to,
Ir ešeriai –
Labai uolūs
Tvarkdariai.

Raudonžvynė
Čia sustoja.
Žvalgosi –
Gal kas sekiojo?

Jei plėšrūnių
Nematyti,
Tuoj išleidžia
Ji mažytes.

Šitie rūmai
Su sargyba
Raudonžvynės
Kasdienybė.

Čia, vaikučiai, pasaka tik įpusėjo. Jei norite sužinoti, kas atsitiko toliau, perskaitykite knygutę. Joje be nuostabios Algimanto Žižiūno eiliuotos pasakos yra daugybė dailininkės Serenos Pečiūnaitytės piešinių.

Knygutė spausdinta Lietuvoje.

Lietuvos ežeruose bei upėse yra įvairiausių žuvų. Kas atspės šių žuvų pavadinimus?
Kad būtų lengviau, pasinaudokite pridedamu sąrašu.

1. Aukšlė. 2. Dyglė. 3. Ešerys. 4. Gružlys. 5. Karosas. 6. Karpis. 7. Karšis. 8. Lydeka. 9. Lynas. 10. Raudė. 11. Sazanas. 12. Ungurys. 13. Upėtakis. 14. Vėgėlė.

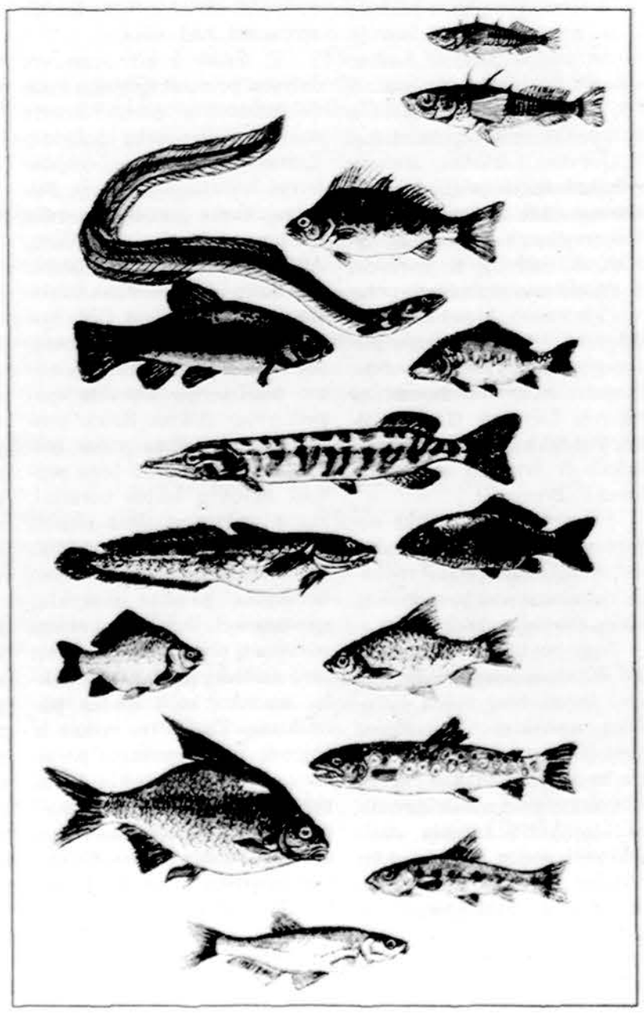

Užduotys

Kairėje pusėje: meškeriotojas turėjo 10 kabliukų. Vieną užrišo ant valo. Jo rankos buvo sugrubę – kabliukai pabiro iš dėžutės. Žvejui nesiseka juos surinkti.

Vaikai, kas pasakys, kiek kabliukų ant žemės turi būti? Suraskite ir surinkite tuos kabliukus.

Dešinėje pusėje, vaikučiai, matote mažą žuvelę, paklydusią, ieškančią mamos. Kokiu keliu jai reikėtų grįžti?

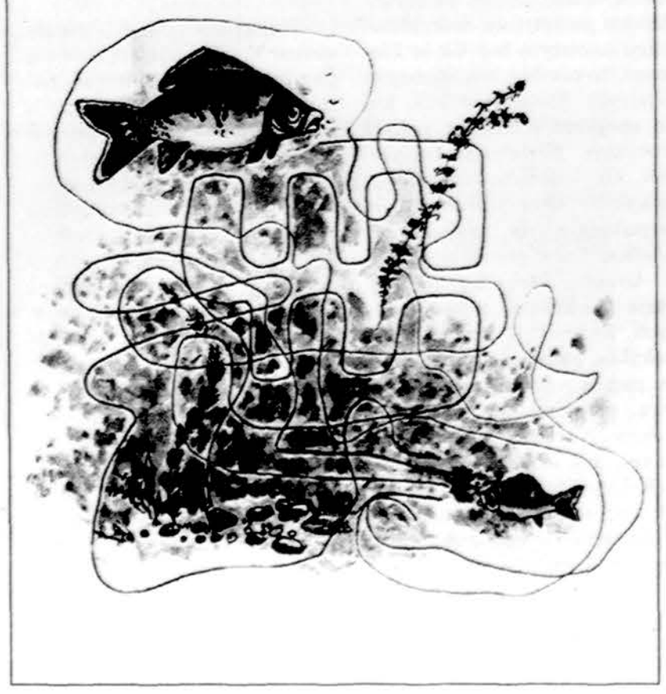

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

RYGA

Latvijos Seimas po pirmojo svarstymo priėmė įstatymą dėl Europos Sąjungos (ES) konstitucijos patvirtinimo ir planuoja ją patvirtinti per paskutinį svarstymą gegužės 26 d. — prieš Prancūzijos referendumą šiuo klausimu. Už Bendrijos konstitucijos patvirtinimą balsavo 82 deputatai. Vienas deputatas — nepriklausomas parlamentaras Maris Gulbis — šiam įstatymo projektui nepritarė, o 12 susilaikė.

RUSIJA

MASKVA

Maskvos teisme, kuriame ketvirtadienį buvo toliau skaitomas nuosprendis „Jukos" įkūrėjo Michail Chodorkovskij byloje dėl vengimo mokėti mokesčius ir sukčiavimo, paskelbta pertrauka iki penktadienio. Nuosprendžio, kuris, kaip sako gynybos advokatai, bus nepalankus beveik dėl visų kaltinimų, skaitymas yra sudėtingas procesas, kurio metu trys teisėjai garsiai skaito šimtus puslapių. Tuo tarpu M. Chodorkovskij kanadietis advokatas Robert Amsterdam per posėdžio pertrauką pareiškė: „Man gėda už visą Rusiją, todėl, kad aš matau, kaip valdžia mėgina pasodinti teisybę už grotų".

JAV

WASHINGTON, DC

Senate prasidėjo audringos diskusijos dėl JAV prezidento George W. Bush siūlomų kandidatūrų į teisėjus. Respublikonai pagrasino susilpninti demokratų įtaką Kongrese, jei bus vėl nepritarta konservatyvių pažiūrų kandidatams. Senatoriams keičiantis kandžiomis pastabomis, kiek daugiau nei dešimt daugiausia nuosaikių pažiūrų įstatymų leidėjų energingai vedė neoficialias derybas, siekdami rasti abiem pusėms priimtiną kompromisą. Greičiausiai norėdami įspėti, demokratai užkirto kelią leisti komitetui posėdžiauti daugiau nei dvi valandas, kai Senatas pradeda sesiją, nors paprastai tokiais atvejais leidimas duodamas vienbalsiai.

NEW YORK

New York nekilnojamojo turto magnatas Donald Trump pasiūlė planą atstatyti Pasaulio prekybos centro dangoraižius. Jie pakeistų patvirtintą projektą, kurį jis pavadino „klaikiausia architektūra, kokią jam yra tekę matyti". Oficialūs planai 2001 m. rugsėjo 11-osios išpuolių epicentre pastatyti Laisvės bokštą sulaukė žmonių prieštaravimų ir sukėlė būgštavimų dėl saugumo, todėl šiuo metu yra taisomi. D. Trump, kurio paties dangoraižiai yra sukėlę protestų, siūlomą Laisvės bokštą pavadino skeletu. Tuo tarpu „The Wall Street Journal" redakcijos skiltyje pažymėjo, kad D. Trump yra tinkamiausias žmogus Pasaulio prekybos centro atstatymo darbams.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Baghdad ketvirtadienį nušautas Irako naftos ministerijos aukšto rango pareigūnas. Naftos ministerijos generalinį direktorių Ali Hameed užpuolikai nušovė prie jo namų, jam rengiantis vykti į darbą. Kitas nelaimingas įvykis atsitiko apie 60 km į šiaurės rytus nuo Irako sostinės esančiame Baakuba mieste. Sprogus bombai, ten žuvo du policininkai, o dar trys žmonės buvo sužeisti.

NAJAF

Šiitų dvasininkas Moqtada al-Sadr paragino Irako musulmonus prie įėjimų į mečetes nupiešti Amerikos ir Izraelio vėliavas, kad jas mindžiotų maldininkai, ir taip protestuoti prieš įtariamą Korano išniekinimą JAV bazėje Guantanamo. Keliose šiitų mečetėse Baghdad ir šventajame Najaf mieste, kuriame gyvena M. al-Sadr, irakiečiai jau pradėjo piešti vėliavas, pranešė korespondentai.

DUBAI

„Al Qaeda" grupuotės vadovas Irake pateisina nekaltų musulmonų žudymą per savižudžių sprogdintojų išpuolius Irake aiškindamas, kad tokių aukų reikalauja Islamas ir džihadas. Trečiadienį islamistų naudojamame interneto tinklalapyje paskelbtame garso įraše, kuris priskiriamas Abu Musab al Zarqawi, sakoma: „Dievas žino, kad mes stengiamės būti atsargūs, tačiau negalime nukauti bedievių, nepraradę kelių musulmonų. Tai neišvengiama".

AFRIKA

LUANDA

Nuo Marburgo karštligės Angoloje mirė daugiau kaip 300 žmonių, kurių dauguma mirtinai pavojingu virusu užsikrėtė namuose ar per laidotuves, tačiau padėtis šalyje gerėja, pranešė Pasaulio sveikatos organizacija (PSO). PSO atstovė Aphaluck Bhatiasevi sakė, kad protrūkis dar nesuvaldytas, tačiau mirčių pavyksta išvengti.

Vyskupai įspėja apie okultizmo grėsmę

Atkelta iš 1 psl.

ima kontroliuoti asmenį it marionetę: žmogus nė pats nepajunta, kaip atsisako savarankiškų sprendimų ir virsta žaisliuku savanaudžių, o gal ir piktavalių rankose.

Spaudos konferencijoje kardinolas išreiškė nusivylimą, kad okultizmą propaguoja ir reklamuoja žiniasklaida — žurnalai, televizijos laidos įvardija raganomis ir burtininkais pasivadinusius asmenis kaip žinovus. Dvasininkai primena, kad Lietuvos radijo ir televizijos komisija yra patvirtinusi „Televizijos programų rengimo ir transliavimo nuostatas", kurios aiškiai ir tinkamai apibrėžia paranormalių reiškinių, ezoterinių dalykų rodymo sąlygas bei laiką, tačiau nei pati komisija, nei kitos institucijos nesiėmė priemonių, kad akivaizdžiai jį pažeidžiančių laidų transliavimas būtų nutrauktas.

Lietuvos vyskupų nuomone, valstybės pripažįstamos medicinos ir psichoterapijos paslaugos turėtų būti aiškiai atskirtos nuo vadinamųjų magų veiklos, o Švietimo ir mokslo ministerija, Mokslo taryba turėtų neleisti parapsichologams ir būrėjams registruoti savo įstaigų kaip „institutų", „akademijų" ar „mokslo centrų".

Tikintiesiems skirtame laiške teigiama, kad katalikų bažnyčia ištikimai seka apaštalo Pauliaus nurodymu atidžiai ištyrinėti kiekvieną liudijimą apie pranašystės dovaną, kiekvieną apsireiškimą ir labai retai pripažįsta juos tikrais. Dvasininkų nuomone, yra bruožų, leidžiančių išsyk atpažinti šarlatanus arba piktavalius, nuo kurių bažnyčia griežtai atsiriboja ir ragina tikinčiuosius jų saugotis.

Katalikų bažnyčia saugotis netikrų pranašų yra įspėjusi ir anksčiau — Lietuvos dvasininkai susirūpinimą išreiškė prieš pora metų, kai visuomenėje kilo diskusijos dėl tuometinio prezidento Rolando Pakso bičiuliavimosi su Lena Lolašvili, kuri skelbėsi esanti aiškiaregė.

Jonas Jonaitis perkrikštijamas į Vardenį Pavardenį

Atkelta iš 1 psl.

„Esu patenkintas, kad į mano problemą sureaguota ir ateityje asmens vardo ir pavardės naudojimas nesukels rūpesčių, o Jonai Jonaičiai ar Petrai Petraičiai nebebus pašaipų objektais", sakė Jonas Jonaitis.

Dauguma bendrovių sutiko perspausdinti pavyzdinius blankus geranoriškai, todėl J. Jonaitis nėra nusiteikęs išsireikalauti pinigų.

Tačiau dvi įmonės nesutinka perspausdinti dokumentų pildymo pavyzdžių, motyvuodamos tuo, jog nėra oficialaus teismo sprendimo, draudžiančio naudoti Jono Jonaičio vardą.

„Ketiname kreiptis į teismą ir pasiekti, kad šis vardas būtų pakeistas", sakė G. Markevičius.

Kaip anksčiau yra teigęs J. Jonaitis, kad dėl savo vardo ir pavardės naudojimo blankų pavyzdžiuose jis nuolat patiria ne tik moralinę, bet ir materialinę žalą.

„Sužinoję mano vardą ir pavardę, verslo partneriai nenori tikėti, kad į juos kreipiuosi rimtai. Pasirašant bet kokį kontraktą, turiu parodyti asmens tapatybės kortelę. Jaučiuosi taip, tarsi būčiau nevisavertis. Kiekvienąkart, kai pats pildau įvairius dokumentus, sulaukiu priekaištų, kad turiu įrašyti savo tikrąjį vardą, o ne nurašyti nuo pavyzdinio blanko", sakė J. Jonaitis.

Sąvartynu nepatenkinti gyventojai pasiskundė Europos...

Atkelta iš 1 psl.

penktadienį kaip tik buvo įteiktas tai liudijantis pažymėjimas.

Ceremonijoje dalyvavęs prezidentas Valdas Adamkus teigė, kad turėti į Pasaulio paveldo sąrašą įtrauktą istorijos, kultūros ar gamtos vertybę yra ne tik garbė, bet ir didelė atsakomybė.

„Turime tvarkytis taip, kad nebūtų gėda priimti iš viso pasaulio pasigrožėti Kernave atvykstančius svečius. Ši vietovė verta, kad ją pamatytų kuo daugiau žmonių", pabrėžė valstybės vadovas.

Tuo trapu premjeras Algirdas Brazauskas Seime pareiškė, kad atsisakyti šio sąvartyno nėra galimybių.

„Čia ne mano vieno kaprizas, čia yra valstybės reikalas. Dabar mes nematome pagrindo atsisakyti šito sąvartyno", teigė A. Brazauskas.

Pasak jo, sąvartynų steigimo klausimas aktualus visoje Lietuvoje ir visur jiems yra priešinamasi.

„Visoje Lietuvoje panaši reakcija. Tai reiškia, kad šiukšles reikės eksportuoti? Kur — į Vokietiją, Švediją ar kur nors kitur?", klausė A. Brazauskas.

Lietuvos ambasadorė prie UNESCO Ina Marčiulionytė teigia, kad įtraukimas į Pasaulio paveldo sąrašą įpareigoja Lietuvą itin atidžiai saugoti šį objektą, kuris yra svarbus visam pasauliui.

„Įtraukimas pirmiausiai reiškia pripažinimą. Valstybė, pateikusi įrašymui vieną ar kitą objektą, įsipareigoja išskirtinę vertę išlaikyti ir savo plėtrą rengti taip, kad vertė nebūtų pažeista", sakė I. Marčiulionytė.

NETESĖTI PAŽADAI

Apie lietuviškos mokyklos golgotą Mažojoje Lietuvoje

Atkelta iš 3 psl.

„Aplinka labai palanki... Turiu galvoje, kad lietuvių kultūrai čia palanki dirva — ir priima kone išskėtę rankas". Tiesa, tame interviu lietuviškų mokyklų reikalu jis nėra toks optimistiškas: „Vaikų mokymas gimtąja kalba? Kaip jums atsakius... Čia jeigu kas lietuviško, tai išvien mišrios šeimos. Kunigas sako, kad per 16 apaštalavimo čia metų Kaliningrado mieste sutuokė vos vieną porą, kurioje abu jaunieji buvo lietuviai. Nebėra patriotizmo, nežinia kas... Tad atsakyčiau taip: lietuvių kalbos mokosi rusiškai kalbantys šeimose, net neturintys lietuviškų šaknų vaikai. O poreikis lietuvių kalbai auga. Man kas savaitę tenka raudonuoti, atsakinėjant skambinantiems į konsulatą interesantams, jog Kaliningrade nėra lietuvių kalbos kursų... nė vienų! (tuo tarpu lenkų ir vokiečių — yra, ir ne vieni). Štai kur apsileidimas! Lietuvių kalbos kursai būtų net naudingas verslas — kur entuziazmas?"

Knygose užfiksuoti labai ryškūs lietuvių kultūros pėdsakai Herkaus Manto, Mažvydo, Donelaičio, Vydūno žemėje. Tačiau šių dienų gyvenime ant jų gula mūsų aplaidumo, abejingumo savo kultūrai, savo žmonėms, prievarta ten atsidūrusiems, užmaršties dulkės.

TIKISI RASTI PLANETŲ, PANAŠIŲ Į ŽEMĘ

Praėjus 10 metų po to, kai buvo rasta pirmoji planeta už Saulės sistemos ribų, mokslininkai mano, jog netrukus bus galima pereiti prie kito tyrimų etapo, kuriame bus ieškoma Žemės tipo planetų.

Iki šiol astronomai yra aptikę 145 planetas ne Saulės sistemoje. Visos jos yra sudarytos iš dujų ir panašios į Saulės sistemos milžiną Jupiterį bei greičiausiai netinkamos Žemėje žinomoms gyvybės formoms. Tačiau kai kurie žymūs pasaulio planetų tyrinėtojai mano, kad ši padėtis per artimiausius 10 metų gali pasikeisti.

„Tikėtina, kad per keletą artimiausių metų mums pavyks aptikti kažką panašaus į mūsų Saulės sistemą", — sakė Kosmoso teleskopų mokslo institute dirbantis astrofizikas Mario Livio. Tai galbūt padės atsakyti į labiausiai intriguojantį šių dienų mokslo klausimą — ar kur nors už Žemės ribų gyvena protingų būtybių?

„Tik dabar mums atsiranda galimybė pastebėti ir aptikti Žemės dydžio planetas", — teigė Jaymie Matthews, Britų Kolumbijos universiteto astronomas.

„Mano nuomone, yra pagrindo tikėtis, kad per kitą dešimtmetį mums pavyks aptikti Žemės dydžio planetų, aplink žvaigždes besisukančių Žemės tipo orbita", — sakė Nacionalinio atmosferos tyrimo centro darbuotojas Tim Brown.

Šie trys mokslininkai praeitą savaitę dalyvavo pasitarime Baltimorėje, kuriame buvo apžvelgtas 10 metų trunkantis planetų paieškos projektas.

(Elta)

APKLOSTO LEDYNUS

Šveicarijos slidinėjimo kurorto darbininkai dalį tirpstančio ledyno uždengė šviesą atspindinčia plėvele, norėdami jį apsaugoti nuo globalinio atšilimo poveikio. Gurschen ledynas, esantis beveik 3,000 metrų aukštyje virš jūros lygio, kaip ir daugelis pasaulio ledynų, tirpsta. Greičiausiai šis procesas vyksta vasarą.

Plonas apsauginis sluoksnis dengia 3,000–4,000 kvadratinių metrų plotą. Gemmstock kurorto atstovai mano, kad jų sprendimas gali paskatinti kitus imtis tokių pačių veiksmų. „Manome, kad greitai bus įprasta uždengti ledynų dalis", — sakė projektą vykdantis keltuvo mašinistas Urs Elmiger. Plėvelė buvo ištiesta virš nuožulnios sniego sankaupos, susidarančios kiekvieną žiemą ir ištirpstančios kiekvieną vasarą. „Norint atstatyti, reikia daug darbo, pinigų ir energijos. Ir vieną dieną, jei tirpimas pagreitės, šlaito atkūrimas bus labai brangus", — sakė jis.

Mokslininkai sako, kad, nors šis būdas yra tinkamas nedideliems sniego plotams apsaugoti, taip negalima išspręsti nykstančių viso pasaulio ledynų problemų. „Tai gali būti naudinga labai lokaliai, tačiau nei ekonomiškai, nei ekologiškai neįmanoma visiškai padengti net ir nedidelio ledyno", — sakė geografijos profesorius Wilfried Haeberli iš Ciuricho universiteto (Šveicarija).

Universiteto mokslininkai sako, kad 70 proc. Šveicarijos ledynų per ateinančius 30 metų išnyks dėl globalinio atšilimo. Aplinkosaugininkų grupės protestavo prieš ledyno dengimą, teigdami, kad reikia imtis ne trumpalaikių priemonių, o esminių pokyčių klimato kontrolės srityje.

„WWF International" grupės atstovas Martin Hiller sakė: „Sprendimas yra perėjimas prie švarios energijos, mums reikia mažinti žalingų teršalų kaip CO2 išskyrimą".

(Delfi)

SKELBIMAI

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Auksė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654;773-581-8654

A&S Šildymas Šaldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, installavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded— Insured
24 val. per parą — FREE ESTIMATE
7 dienos per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

„Draugo" skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

Buvusiai šokėjai ir vaikų bei veteranų grupių mokytojai

A † A

KRISTINAI LIUTKUTEI FREUDENBERGER

mirus, nuoširdžią užuojautą, reiškiame jos tėvams ALEKSUI ir MAGDUTEI LIUTKAMS, jos dukroms STEFAI, ONAI ir LAURAI, jos broliams TOMUI ir JONUI ir visiems kitiems jų šeimų nariams.

Meldžiame viešpatį Dievą globoti Kristinos sielą Amžinybėje. Kartu liūdintys

Clevelando „Grandinėlės" ansamblio šeimos nariai su vadove Egle Laniauskiene ir Aleksandra Sagiene

Reiškiame gilią užuojautą

A † A

VYTAUTO KUTKAUS

artimiesiems, netekusiems savo brangaus Vytauto.

Kartu su Jumis gedime, nes su a.a. Vytauto šviesios asmenybės išėjimu, lietuvių visuomenė neteko vieno iš sąmoningiausių narių, o JAV LB — vieno iš metų tėkmėje veikliausių Krašto valdybos pirmininkų.

Ilsėkis ramybėje, Vytautai.

JAV LB Krašto valdyba

SKELBIMAI

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg.— $670-$710; 2 mieg. — $770-$810.
Tel. 630-910-0644, Jana.

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi dailidės, turintys patirties, dirbti Čikagoje.
Atlyginimas $20/h ir daugiau.
Tel. 773-596-5225
(kalbame ir rusiškai).

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUOTA
First Landmark Realty
Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160
RIMAS STANKUS
• Čikagoje ar priemiesčiuose
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Tarpininkaujame gaunant paskolą
• Pensininkams nuolaida

Century 21 Pro-Team
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail: d.i.mayer@worldnet.att.net
DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĘ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlantic.expresscorp.com
Ocean Freight — Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Air Freight — Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Auto Export — Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
Trucking — Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Small Packages — Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.
8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos
MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Stephen M. Oksas, *President*
Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

PADĖKA

Dėkoju JAV LB Švietimo tarybai ir premijų mecenatui Lietuvių fondui už 2004 m. man skirtą švietimo premiją.

Dėkoju New York Maironio mokyklai, NYLB apygardai ir buvusiems kolegoms mokytojams už sveikinimus ir puikių gėlių puokštes.

Nuoširdžiai
Elena Akmenskaitė–Ruzgienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

LINKSMAS PAVASARIO POBŪVIS – plaukiojimo sezono atidarymas įvyks gegužės 21 d., šeštadienį, Jaunimo centro kavinėje, Čikagoje. Kepsime šašlikus, bus gaivinančių gėrimų ir linksma muzika. Loterijoje bus galima išlošti plaukiojimą laivu po Mičigano ežerą. Pradžia 7 v.v. Ruošia gen. T. Daukanto Jūrų šaulių kuopa.

DAILININKĖS LIUCIJOS TIJŪNĖLIENĖS kūrinių paroda vyksta nuo gegužės 17 d. iki birželio 24 d. P. David Romei Art Center, College Station (160 mylių į pietus nuo Dallas), Texas. Jos darbai sukurti iš įvairiaspalvių gėlių ir augalų lapelių. Daugiau informacijos galima gauti internete: **www.acbv.org**. Paveikslus taip pat galima pamatyti: **www.fingertrips.com/mmt/.**

GEGUŽĖS 22 D., ŠVČ. M. MARIJOS Gimimo parapijoje, po 8 v.r., 9 v.r., 10:30 v.r. ir 12:15 v.p.p. šv. Mišių visi kviečiami ateiti į parapijos salę, kur mokyklos kolektyvas bus paruošęs kavutę. Tuo pagerbsime parapijos kleboną Anthony Markus, švenčiantį 25-erių metų kunigystės jubiliejų ir kun. Rimvydą Adomavičių, minintį 10-ies metų kunigystės jubiliejų. Kun. Rimvydas Adomavičius tą dieną, 10:30 v.r. aukos šv. Mišias.

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KAPŲ sklypų savininkų draugijos metinis susirinkimas įvyks šį sekmadienį, gegužės 22 d., po šv. Mišių, 12:30 v.p.p. Pasaulio lietuvių centro Posėdžių kambaryje. Dalyvaus draugijos nariai ir norintys jais tapti, kad galima būtų tęsti darbą ir priimti svarbius nutarimus dėl kapinių išsaugojimo ir lietuviško vardo įamžinimo. Draugija buvo įkurta 1967 m. be narių teisės uždaryt ją, nes tautiečių Čikagoje ir jos apylinkėse vis daugėja, ir kapinės – mūsų amžinojo poilsio vieta – kasmet didėja, tad būtina pagarbi jų priežiūra savomis jėgomis. Valdyba tikisi Jūsų pareigingumo ir aktyvaus dalyvavimo susirinkime.

LEMONTO APYLINKĖS LB valdyba kviečia visus birželio 12 d. į Pal. Jurgio Matulaičio lietuvių katalikų misiją paminėti Gedulo ir Vilties dieną. 10:30 v.r. padėsime vainiką prie Partizano paminklo misijos sodelyje, o 11 v.r. bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už tuos, kurie per prievartą buvo išvežti ar turėjo palikti savo gimtuosius namus, bėgdami nuo raudonojo maro. Mišių metu giedos operos solistė Nida Grigalavičiūtė ir Genovaitė Bigenytė, smuiku gros Dainora Petkevičiūtė.

IKI 2005 M. BIRŽELIO 15 D. reikia pateikti kandidatus 2005 metų Lietuvių fondo Dr. Antano Razmos vardo švietimo premijai gauti. Yra sudaryta komisija, kuriai vadovauja LF tarybos ir valdybos darbuotoja, dabartinė valdybos pirmininkė Sigita Balzekienė. Kiti komisijos nariai: dr. A. Grigonis, dr. A. Monkevičius, S. Petersonienė, D. Polikaitienė ir dr. Z. Zinkevičius (trys iš JAV ir trys iš Lietuvos). Kandidatus iš Lietuvos ar užsienio šalių reikia siųlyti šiuo adresu: Lietuvių fondo Dr. Razmos vardo premijos komisija c/o Lietuvių fondas, 14911 127th St., Lemont, IL 60439.

KREIPIAMĖS Į LIETUVIŲ visuomeninės veiklos rėmėjus ir ALTo darbų rėmėjus, norėdami priminti, kad tolimesnei veiklai būtina finansinė jūsų parama. Surenkamų aukų Vasario 16-osios ir kitomis progomis neužtenka išlaikyti ALTo įstaigą Vašingtone, Jungtinį Amerikos Pabaltiečių Komitetą ir tinkamai tęsti svarbią visuomeninę organizacijos veiklą Lietuvai ir lietuvybei. Todėl prašome jus šios svarbios veiklos išlaikymą prisiminti rašant savo testamentą ar vardine auka įamžinti mirusiųjų atminimą. Kiekviena auka mums brangi ir vertinga. Aukos čekius prašome rašyti ir siųsti: Lithuanian American Council Foundation, 6500 S. Pulaski Road, Chicago. IL 60629. Visos aukos nurašomos nuo mokesčių. Telefonas pasiteiravimui 773-735-6677.

PRELATO IGNO URBONO 70-IES metų kunigystės šventė rengiama gegužės 29 d. Šv. Mišios bus aukojamos 11 v.r., pagerbimas ir pietūs – 12:30 v.p.p. Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Kviečiame rezervuoti vietas, skambinant Vandai Gvildienei, tel. 630–271–9136.

VYKSTA PIPIRŲ RATELIO 2005–2006 mokslo metų registracija. Užsiėmimai prasidės rugsėjo 12 d. ir vyks pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais bei penktadieniais nuo 9:30 v.r. iki 11:30 v.r. Vaikai lanko kartu su tėveliais 1 kartą per savaitę, Pasaulio lietuvių centre. Priimami vaikai nuo 18 mėnesių iki 4 metukų. Kreiptis į Egidiją Nefiodovienę, tel. 708–423–5489 ar Elytę Sieczkowski, tel. 708–403–7858. Registracija vyks iki rugsėjo 1 d.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIO „Grandis" metinis koncertas su kapela „Sodžius" vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje, sekmadienį, gegužės 22 d. Pradžia 3 v.p.p. Po koncerto pasivaišinsime, pasidžiaugsime jaunųjų ir vyresniųjų šokėjų gabumais ir tada kviesime apsilankiusią publiką įsijungti į folklorinius šokius, kuriuos praves „Grandies" mokytojai. Tai 46-ųjų „Grandies" veiklos metų pabaigos šventė, kurią gražiai praturtins „Sodžiaus" kapela. Bilietus galima įsigyti iš anksto, skambinant Onutei Smilgienei, tel. 708–226–9482.

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS būstinėje–nameliuose, 2735 W. 71st St., tel. 773–925–3211, nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 1 d. bus budima 4 dienas, t.y. antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

• **Amerikos lietuvių radijas,** vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. **Tel. 773-847-4903,** adresas 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

REŽISIERIUS IR RAŠYTOJAS VYTAUTAS V. LANDSBERGIS LANKOSI ČIKAGOJE

Šį savaitgalį, Čikagos ir apylinkių lietuviai turi galimybę susitikti su neeiline asmenybe, vaikų rašytoju, teatro ir kino režisieriumi, dainų kūrėju ir atlikėju – Vytautu V. Landsbergiu.

Penktadienį, gegužės 20 d. Vytautas V. Landsbergis dalyvaus Lietuviškų filmų festivalio „Lietuvių kinematografija – tradicijos ir transformacijos" atidaryme „Facets" kino teatre, Čikagoje.

Gegužės 21 d., šeštadienį, rašytojas lankysis Čikagos lituanistinėje mokykloje. Nors lietuviukai šeštadienį rinksis paskutinį kartą šiais mokslo metais, mokyklos vadovybė nusprendė pasinaudoti galimybe ir padaryti vaikams išleistuvių dovaną – susitikimą su Vytautu V. Landsbergiu. Rašytojas pristatys savo kūrybos vaikiškas knygeles. Jas, beje, bus galima įsigyti. Tad, tėveliai, nepraleiskite progos kartu su vaikučiais atvykti į susitikimą.

Šeštadienio vakarą, Lietuvių dailės muziejuje, Lemont įvyks Vytauto V. Landsbergio kūrybos vakaras, kuriame klausytojai girdės ištraukas iš filmų, poezijos posmus, dainas, atliekamas paties rašytojo. Pradžia 7 v.v. Visi kviečiami ir laukiami.

Gegužės 25 d., trečiadienį, „Facets" kino teatre vyks vakaras, skirtas Jonui Mekui, kuriame dalyvaus Vytautas V. Landsbergis. Žiūrovai matys V. V. Landsbergio režisuotus trumpametražinius filmus „Jono Meko antologija" ir „Niujorkas – mano šuo".

Vytautas V. Landsbergis gimė 1962 metais. Vilniaus universitete baigė Lietuvių kalbą ir literatūrą. Studijavo kino režisūrą Tbilisio teatro institute, Jono Meko antologinių filmų archyve New York. 1996 m. studijavo teatro režisūrą Anglijoje, Leeds mieste surengtuose jaunųjų Europos teatro režisierių kursuose.

Vytautas V. Landsbergis yra privačios kino ir studijos „A Propos" įkūrėjas, prodiuseris ir režisierius.

Režisavo spektaklius įvairiuose Lietuvos teatruose. Išleido poezijos ir pasakų knygas vaikams. Rūpinasi unikaliu Jono Meko kino archyvu, kopijų pagaminimu ir gabenimu Lietuvon.

Visur gerai, kol mūsų nėra

– Ar girdėjai apie grupės „Ša" būsimą koncertą?

– Yes.

– Ar eisi pasižiūrėti?

– Yes.

Taigi, – „pirmą kartą Amerikoje susimetusios muzikinės satyrinės ir humoro grupės 'Ša' pirmasis pasispardymas".

Salė tikra to žodžio prasme vos talpino žiūrovus. Koncertas vėlavo, kadangi reikėjo pristatyti papildomų kėdžių. Ne tik salėje, balkone visos vietos taip pat užimtos.

Pagaliau šviesos gęsta, scenos dešiniajame kampe kukliai įsispraudęs „Kaukas" pradeda dainuoti, o per salę į sceną klegėdamas žengia būrys vyrų ir moterų.

Prasideda dviejų veiksmų spektaklis. Pirmoje dalyje – penkios scenos, visas jas riša žaliosios kortelės išlošimas ir ruošimasis važiuoti į išsvajotą šalį – Ameriką. Tiek kaimo mergelė Marytė, tiek kažkam skolingas vyrukas, tiek daktaras – visi veržiasi į Ameriką geresniam gyvenimui, manydami, kad doleriai ant medžių auga. Turizmo agentūra net anglų kalbos kursus įsteigė, kad nuvažiavę galėtų susikalbėti, tačiau bėda ta, kad visi žino tik vieną žodį –„yes" ir net kai vadovė klausia: „Are you stupid?", visa grupė besimokančių atsako – „Yes". Taigi, galų gale visi susiruošę sėda į lėktuvą ir skrenda į išsvajotą šalį. Scena lėktuve – geriausiai pavykusi scena visame spektaklyje.

Daiva Guzelytė–Švabienė.

Pagaliau visi išsvajotoje dėdės Samo žemėje. Kaip ir dauguma atvažiavusių – pirmiausia prisiglaudžia Marquette Park. Ir visiems gerai pažįstama pradžia Amerikoje – nesusikalbėjimas su anksčiau atvykusiais, melas draugams Lietuvoje apie laimingą meilę (iš tiesų – sunkaus ligonio slaugymas), pasakojimai tėvams apie studijas universitete (darbas kažkokiame restoranėlyje padavėja), noras susitvarkyti gyvenimą apgaunant senyvą vyriškį, vyrų, nerandančių išsvajotoje žemėje savo vietos pokalbis ir galų gale visų susiėjimas gegužinėje, kurioje, žinia, būna ir besilinksminančių, ir nepatenkintų, ir besimušančių. Ateina į gegužinę ir dabartiniai atvykėliai, ir atvažiavę prieš daugelį metų. Visus mes juos ir pamatome paskutinėje spektaklio scenoje.

Pasirodo ir čia, Amerikoje, gyvenimas teka sava vaga, todėl ir tikimės, kad temų naujiems spektakliams bus iš ko pasisemti.

Grupės „Ša" programa priminė Lietuvoje seniau labai populiarių agitbrigadų pasirodymus: su gyvenimų faktų pajuokimu, dainomis, šokiais, parodijavimu. Kartais tikrai reikia sugebėti iš savęs pasijuokti, su humoru pasižiūrėti į mūsų kasdienybę. Daivos Guzelytės–Švabienės suburta grupė puikiai tą užduotį įvykdė. Surinkusi gerai dainuojančių žmonių grupę, Daiva juos užkrėtė savo energija. Kuriant šį pasirodymą visi vaidinę aktoriai įdėjo daug triūso, paaukojo daug savo laisvalaikio valandų, na o pati vadovė pasirodė esanti ne tik gera režisierė, dainininkė, bet ir nuostabi aktorė.

Nepaisant kai kurių nesklandumų (per ilgos pauzės tarp vaizdelių, ištęstas „Žvejybos parke" vyrukų pokalbis, pora banalybių, kurios gal labiau tiktų užstalei, bet ne scenai, techninių nesklandumų) renginys tikrai pavykęs, ką ir įrodė gausiai susirinkusių žmonių plojimai ir aktoriams dovanotos gėlės.

Norisi palinkėti Daivai Švabienei neprarasti energijos ir toliau tęsti savo pradėtą darbą, o temų, manau, šiame gyvenime visada rasis. Sako, kad juokas ilgina žmogaus gyvenimą, tad mokėkime retsykiais pažiūrėti į gyvenimą pro juoko akinius , kaip tai padarė grupė „Ša" savo pirmame „pasispardyme".

Laima Apanavičienė

Gegužės **21** d. (šeštadienį), **7** val. v.

LIETUVIŲ DAILĖS MUZIEJUJE
(14911 127th Str., Lemont, IL)

įvyks vaikų rašytojo, teatro ir kino režisieriaus, dainų kūrėjo ir atlikėjo

Vytauto V. Landsbergio
kūrybos vakaras

Programoje:
ištraukos iš kino filmų, poezija, dainos ir ...

Rengia JAV LB Kultūros Taryba ir Amerikos Lietuvių Televizija

POETO JONO AISČIO
III TOMO RAŠTŲ KNYGOS
SUTIKTUVĖS ĮVYKS GEGUŽĖS 22 D.,
ŠEKMADIENĮ, 12:30 V.P.P. PLC,
LEMONTE,
LIETUVIŲ DAILĖS MUZIEJUJE.

Jonas Aistis.

Poetas Aistis plačiai paminėtas Lietuvoje 2004 metais, jo šimtojo gimtadienio proga. Knygą pristatys prof. Violeta Kelertienė. Meninėje programos dalyje solistė Nijolė Penikaitė dainuos Aisčio eilių dainas, akompanuos Manigirdas Motekaitis.

Sutiktuves rengia JAV LB Kultūros taryba ir kviečia visuomenę apsilankyti ir pagerbti iškilų rašytoją ir poetą.

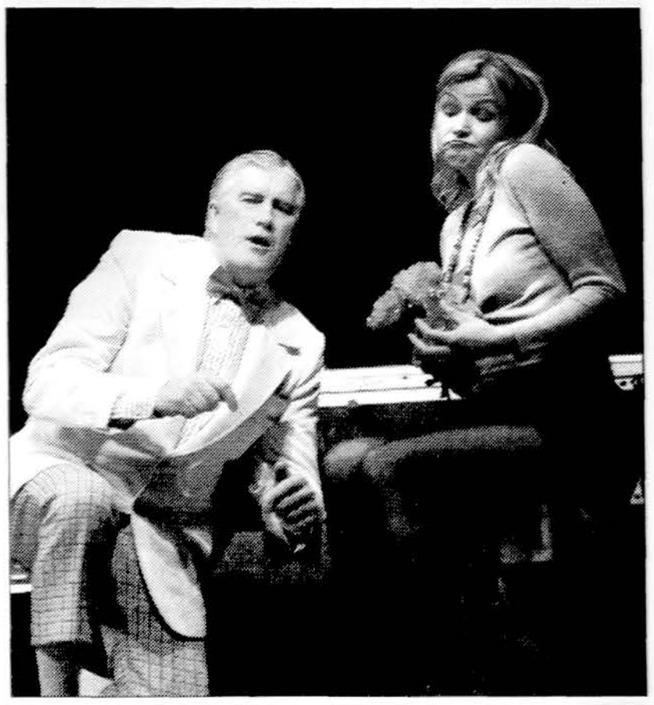

Akimirkos iš muzikinės satyrinės ir humoro grupės „Ša" pasirodymo.
Jono Kuprio nuotraukos.